

TA DOKUMENT JE **IZBOR ODZIVOV JAVNOSTI**, KI NASLAVLJAJO VARUHA PRAVIC GLEDALCEV IN POSLUŠALCEV IN JE NAMENJEN ZA OBVEŠČANJE UREDNIKOV OZIROMA UREDNIŠTEV RTV SLOVENIJE TER SEZNANJANJE OBČINSTVA Z OBRAVNAVO NJIHOVIH ODZIVOV. VSEBINE ALI DELOV VSEBIN NI DOVOLJENO UPORABLJATI V NOBENEM DRUGEM KONTEKSTU.

MESEČNO POROČILO O ODZIVIH OBČINSTVA

APRIL 2022

Povzetek odzivov in odgovorov z izbranimi poudarki, mnenja in priporočila, statistika

---

Objava na spletnem naslovu www.rtv slo.si/varuh: 10. 6. 2022

Končna redakcija: 10. 6. 2022

Pripravili: Marica Uršič Zupan, Anja N. Huš

Poudarki v odzivih in odgovorih ter mnenja in priporočila za april 2022

April so v Sloveniji zaznamovale volitve in to se je pokazalo tudi v odzivih varuhinji. Skoraj polovica vseh se je nanašala na predvolilne oddaje, daleč največ je bilo kritičnih pripomb na zadnje televizijsko soočenje parlamentarnih strank pred volitvami. Varuhinja je ugotovila, da sta se v drugem delu oddaje porušila zgradba in časovni potek zaradi premalo trdne vsebinske zasnove in ker se voditelj ni dovolj hitro in odločno odzval na spremenjene okoliščine. Glede na razgreto predvolilno kampanjo je bilo tako zahtevno soočenje pričakovati, zato bi moralo uredništvo zanj predvideti dva voditelja.

S predvolilnim časom je bilo povezano tudi vprašanje o oglasih političnih strank, pohvala radijski oddaji in obisk predstavnikov misije OVSE/ODIHR pri varuhinji.

Drugi večji sklop aprilskih odzivov, ki se je nadaljeval še v začetku maja, se je nanašal na Studio City. Večinoma je šlo za pozive k ohranitvi oddaje v dosedanji obliki, z istim voditeljem in v istem terminu. Varuhinja je vse odzive posredovala vodstvu TV Slovenija.

Ostali odzivi so bili zelo razpršeni na več programov RTV Slovenija. Spet je bilo veliko kritik na račun brisanja komentarjev na spletnem portalu RTV SLO, eden od uporabnikov pa se je zahvalil za možnost komentiranja in izmenjave vsebin.

Z jezikovnega področja je v poročilu podrobno pojasnilo jezikovnih svetovalcev o sklanjanju ženskih priimkov, redna uporabnica podnapisov za naglušne je opozorila na težavo ob zamenjavi starih TV-vmesnikov z novimi.

Po treh mesecih rekordnih odzivov se je aprila število odzivov ustavilo na številki 375.

Kazalo vsebine

TELEVIZIJA SLOVENIJA	4
I. INFORMATIVNI PROGRAM.....	4
Natančnost pri navajanju podatkov	4
Premalo o Gibanju 8. marec	4
Predvolilna soočenja.....	5
Pogrešane voditeljice.....	5
Studio City/za voditelja in ohranitev oddaje	6
Celovitost poročila s seje državnoborskega odbora	7
Parlamentarni program (TV SLO 3) – ponovitve	7
Navedba v oddaji Intervju	7
Arena/(ne)uravnoteženost pogovorne oddaje.....	8
II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM.....	9
Zakaj ni bilo prenosa bogoslužja?.....	9
Ruske glasbene vsebine v času ukrajinske vojne	9
III. RAZVEDRILNI PROGRAM.....	11
Sobotno razvedrilo	11
IV. SPLOŠNO	11
O spremembah programske sheme	11
Zakaj niste predvajali dokumentarne oddaje?	13
Pohvale.....	14
RADIO SLOVENIJA	15
I. RADIO PRVI.....	15
Katera glasba je primerna za nočni programski pas?	15
Na današnji dan in obdobje II. sv. vojne	16
Pred državnoborskimi volitvami: kandidati v informativnih vsebinah.....	17
Prilagoditve programske sheme dan po volitvah.....	18
II. RADIO SPLOŠNO.....	19
Pohvali.....	19
MMC.....	19
I. NOVINARSKÉ VSEBINE	19
Kdo je lahko gost predvolilnega spletnega klepeta?	19
Natančnost navedb v kolumni	20
II. UPORABNIŠKE VSEBINE	21
Ukinjeni blogi	21
Komentiranje na spletnem mestu rtvslo.si	21
III. STORITVE.....	22
Napačni podnapisi za gluhe in naglušne	22

Predvajanje televizijskega programa v živo/težave.....	23
RTV SLOVENIJA	23
I. JEZIKOVNA KULTURA.....	23
(Ne)sklanjanje ženskih priimkov	23
Uporaba slenga v razvedrilnih in otroških vsebinah.....	25
II. OGLAŠEVANJE.....	26
Oglasi političnih strank v času predvolilne kampanje.....	26
III. TEHNIČNE ZADEVE	27
Težave s signalom.....	27
Nekakovosten zvok v Odmevih.....	27
IV. DOSTOPNOST IN PRILAGOJENI PROGRAM	28
Zvočni podnapisi.....	28
TV-vmesnik in nedostopen teletekst	28
V. VARUHNJA.....	29
Obisk misije OVSE/ODIHR.....	29
VI. SPLOŠNO	29
Aktiv MMC: protest ob diskreditaciji novinarke	29
PRILOGE	31
Priloga 1: Poročilo varuhinje o predvolilnih soočenjih v programih RTV Slovenija.....	31
Priloga 2: Poročilo o odzivih na oddajo Studio City	40
STATISTIKA	43

TELEVIZIJA SLOVENIJA

I. INFORMATIVNI PROGRAM

Natančnost pri navajanju podatkov

Gledalec **S. J.** se je pritožil nad prispevkom v volilni oddaji, z dne 24. 3., saj ga je zmotila navedba glede samooskrbe z energijo, in sicer, da jo ustvarimo več, kot je porabimo:

»Povedano ne drži in potrebno je pojasnilo. Pri tem se sklicujem na Energetsko bilanco R Slovenije 2021 ([Energetska bilanca Republike Slovenije za leto 2021 \(energetika-portal.si\)](http://portal.si))«

Avtor prispevka **Marko Milenković** je gledalcu med drugim pojasnil:

»Nikjer ne rečem, da smo samozadostni, niti, da imamo na voljo dovolj električne energije za zadovoljitev naših potreb, naše porabe. Sploh ne govorim o električni energiji, ki nam "je na voljo"; ampak zgolj o "proizvodnji" in "porabi".

Govorim o tem, da je vprašanje samooskrbe z energenti sploh smiselno samo pri električni energiji. Mi, kot Slovenija, elektrarne na ozemlju Slovenije, ustvarimo več električne energije, kot je porabimo. Da, del je gre direktno Hrvaški, še vedno pa jo mi ustvarimo. Smo del odprtega trga in del električne energije prodamo v tujino in del jo nato kupujemo... In o tem se lahko pogovarjamo.

Energetska statistika loči med proizvedeno/ustvarjeno energijo (primarno in končno), zagotovljeno energijo (total energy supply), porabljeno energijo (na različnih ravneh)...

Zato stojim za vsebino oziroma prispevkom.«

Premalo o Gibanju 8. marec

Gledalec **G. M.** je zahteval poročanje o akciji društva 8. marec.

»Kot uporabnik in plačnik RTV storitev zahtevam javni prispevek v večernem aktualnem terminu in korektno vsebinsko seznanitev publike z vsebino akcije 8. marec v kontekstu vzpodbude k volilni udeležbi vseh Slovencev.«

Varuhinja je pojasnila, da je temelj delovanja medijev in novinarstva novinarska in uredniška avtonomija:

»To pomeni, da je odločanje o tem, kaj bo objavljeno v posamezni informativni oddaji, v pristojnosti zgolj in samo novinarjev in urednikov RTV Slovenija. Zahteve za objavo kateregakoli dogodka s strani gledalcev, strank, podjetij, občanov, varuha pravic gledalcev ali kogarkoli drugega so oblika pritiska na neodvisnost novinarstva. Če bi novinarji ali uredniki podlegli takšnim zahtevam, bi s tem kršili Zakon o medijih, Zakon o RTV Slovenija, Poklicna merila in načela novinarske etike in še marsikaj. Prav neodvisnost novinarjev in urednikov je jamstvo za izpolnjevanje ustavne pravice državljanov do obveščeni.«

Predvolilna soočenja

Varuhinja je aprila prejela 113 pisnih in 15 telefonskih odzivov, povezanih s predvolilnimi soočenji pred parlamentarnimi volitvami v programih javne radiotelevizije. En odziv, pohvala, se je nanašala na radijsko Prvo veliko predvolilno soočenje predsednikov vseh strank (Studio ob 17.00, Prvi), z dne 30. marec. Ostali odzivi (127) so se nanašali na televizijska soočenja (TV SLO 1), nekaj od teh je bilo splošnih.

Del odzivov se je nanašal na nejasna merila uvrščanja strank v TV soočenja. Glede tega je varuhinja poročala že v poročilu že marec, na njen predlog je Programski svet RTV Slovenija na seji 23. maja sprejel sklep: 'Programski svet RTV Slovenija je na predlog varuhinje pravic gledalcev in poslušalcev sklenil, da v pristojnih komisijah spodbudi razpravo o spremembi zakonodaje na področju, ki ureja predvolilno kampanjo v medijih. Programski svet predlaga uredništvom RTV Slovenija, da opravijo analizo težav, ki jim jih povzroča trenutna zakonodaja, ki ureja predvolilno kampanjo.'

Največji del odzivov pa se je nanašal na zaključno predvolilno soočenje parlamentarnih strank, 21. aprila, o katerem je varuhinja pridobila pojasnila voditelja, odgovorne urednice in vodstva RTTV Slovenija ter preverila, ali so bili pri soočenju kršeni poklicni standardi. Celotno poročilo varuhinje o predvolilnih soočenjih v programih RTV Slovenija je objavljeno kot **PRILOGA 1** na str. 31.

Pogrešane voditeljice

Več gledalcev je spraševalo glede začasnih odsotnosti svojih priljubljenih voditeljic oddaj Intervju, Odmevi in Tednik. Primer:

»Ker plačujem RTV naročnino, se sprašujem, kje je prejšnja voditeljica Tednika. Dokler se ne vrne, TV Tednika ne bom več gledal.« (P. V.)

Iz pojasnila **varuhinje**:

»... voditeljica včerajšnje oddaje Tednik Aleksandra Dežman je na začetku oddaje zelo jasno povedala, da ste bili gledalci včeraj izjemoma v drugačni (njeni) družbi zaradi bolezni urednice oddaje Jelene Aščič. Na koncu oddaje pa je povedala, da naslednji ponedeljek zaradi praznika oddaje ne bo na sporedu in zaključila: '9. maja pa bo, upamo, z vami spet Jelena Aščič.'

Sprememba v vodenju včerajšnje oddaje torej ni povezana z vodstvom RTV.«

Varuhinja je za korektno obveščanje gledalcev voditeljici in **uredništvu Tednika izrekla POHVALO**, ker so gledalce na zelo ustrezen način in ob primernem času obvestili o vseh spremembah glede oddaje:

»Ker so gledalci na takšne spremembe zelo občutljivi in v primerih, ko ostanejo nepojasnjene, zelo burno reagirajo, pogosto tudi z mnogimi napačnimi sklepanji, vam in oddaji Tednik **kot varuhinja pravic gledalcev izrekam zahvalo in pohvalo, da ste gledalce na zelo primeren način obvestili o spremembi v vodenju oddaje, pa tudi o tem, da je prihodnji teden ne bo in da se 9. maja (upam tudi jaz) vrača ustaljena in priljubljena voditeljica Jelena Aščič.**«

Studio City/za voditelja in ohranitev oddaje

Varuhinja je aprila prejela 23 odzivov gledalcev, ki so pisali v zvezi z oddajo Studio City, velika večina (18) je protestirala proti temu, da se voditelju oddaje ne podaljša pogodbe za vodenje. Na tem mestu objavljamo primere aprilskih odzivov:

»Že začasna ukinitve oddaje v predvolilnem času, ki tedensko podaja pregled in sicer hitro, v komentarjih celo poglobljeno analizo dogajanja zadnjega tedna in se z gosti zelo direktno pogovarja o aktualnih temah, je bila napačna poteza, ki je gledalci nismo odobraval. Planirana menjava voditelja oddaje pa se mi zdi nezaslišana! Marcel Štefančič, jr. je odličen novinar, ki svoje delo opravlja vrhunsko in profesionalno. Ne vidim nobenega nepolitičnega razloga, zakaj bi ga zamenjali.« (M. M.)

»Studio City brez Marcela je kot goveja župa brez govedine, Avsenik brez harmonike, če veste, kam ciljam.« (T. M.)

»Prosim, da kolege, ki pospešeno nadaljujejo razgradnjo javne radiotelevizije, opozorite, naj končajo s škodljivimi potezami, med katere spada tudi nepodaljšanje pogodbe voditelju legendarnega Studia City Marcelu Štefančič jr. Če si res želi odprte in demokratičnim standardom zavezane RTV, kot trdi, potem naj trenutna garnitura deluje v skladu s tem in nemudoma vrne Studio City v predvajanje, z vsemi sodelavci, ki politikom in družbi že desetletja nastavljajo ogledalo.« (T. I. T.)

»Vsi vemo, da je Studio City = Marcel Štefančič. Brez njega ni oddaje. Gledanost je zelo dobra, zato oddaja tudi vztraja na sporedu toliko časa. Ne moreš zamenjati konja, ki zmaga.« (K. Ž.)

»RTV SLO je javni zavod, ki ga plačujemo gledalci in ni v lasti programskega sveta in direktorja zavoda, da bi z njim lahko samovoljno počeli karkoli. S peticijo s 40.000 podpisi smo gledalci izrazili voljo, da gledamo Studio City z voditeljem Marcelom Štefančičem jr. ob ponedeljkih ob 21.00.« (J. B.)

Glavnina odzivov, povezanih z usodo oddaje Studio City, in protestov glede napovedane menjave voditelja je prišla maja, varuhinja je o aprilskih in majskih odzivih v skupnem poročilu 20. maja seznanila odgovorno urednico Informativnega programa TV Slovenija in Andreja Grah Whatmougha, ki opravlja naloge direktorja TV Slovenija. V poročilu je **varuhinja** med drugim zapisala:

»Skladno s **Pravilnikom o delovanju varuha pravic gledalcev** in poslušalcev lahko varuh obravnava samo tiste vloge, ki se nanašajo na objavljene programske vsebine in ne sme posegati v vsebine Radiotelevizije Slovenija pred njihovimi objavami. Večina vlog, povezanih z oddajo Studio City, se ne nanaša na objavljene vsebine, zato jih ne morem obravnavati s tega vidika.

Toda obenem je po pravilniku vloga varuha tudi – in predvsem – **mediatorska: naloga varuha je, da krepí dialog med uporabniki in ustvarjalci vsebin ter išče ravnovesje med pravicami uporabnikov in medijsko in avtorsko neodvisnostjo ustvarjalcev.**

Zato pošiljam odgovorni urednici informativnega programa TV Slovenija in vodstvu TV Slovenija povzetek odzivov gledalcev s prošnjo, da jih preučita, ne da bi s tem želela posegati v avtonomijo odgovorne urednice informativnega programa ter v razmejene pristojnosti uredništva, vodstva TV Slovenija, Programskega sveta in varuha.«

Poročilo o odzivih vodstvu prilagamo kot **PRILOGO 2** na str. 40.

Celovitost poročila s seje državnozbornskega odbora

Gledalec **J. S.** je menil, da je bilo poročilo v Dnevniku, dne 1. 4., s seje Odbora za kulturo, kjer so govorili o razmerah na RTV Slovenija, pristransko.

»Sam prispevek je predstavljal zgolj en politični pogled na "medije" in za objektivno poročanje bi bilo dobro predstaviti tudi drugo stran.«

Odgovor **varuhinje**:

»Ogledala sem si prispevek, ki ga navajate, a se ne strinjam z vašo oceno, da je bil nevruden neopredeljene novinarske hiše. Predstavil je mnenja več poslancev, poleg opozicijskih, ki so bili sklicatelji seje, tudi enega iz vrst koalicije, vključil je tudi izjavi predsednika programskega sveta in generalnega direktorja RTV Slovenija. Zato menim, da je bil prispevek korekten in skladen s Poklicnimi merili in načeli novinarske etike v programih RTV Slovenija.«

Parlamentarni program (TV SLO 3) – ponovitve

Gledalec **J. L.** je izrazil nezadovoljstvo nad ponovitvami na TV SLO 3, kjer so predvajali stare posnetke sej parlamenta in odborov.

Odgovorila je urednica Parlamentarnega programa **Nataša Rijavec Bartha**:

»V Parlamentarnem programu v času, ko ni sej Državnega zbora, njegovih delovnih teles, sej Državnega sveta ali Evropskega parlamenta, predvajamo posnetke sej, pri čemer skrbimo za raznolikost objavljenih posnetkov sej.«

Navedba v oddaji Intervju

Varuh je prejel dopis **Zveze svobodnih sindikatov Slovenije** glede oddaje Intervju s Sonjo Šmuc, predvajane 10. aprila (TV SLO 1). Zmotila jih je navedba voditeljice oddaje.

»Med pogovorom s sogovornico je navedla: 'Druga tema, kjer so ponavadi različna stališča, pa je znižanje dohodnine in s tem povišanje plač, kjer so bili tudi sindikati, nihče ni dobro razumel zakaj, celo sama gospa Jerkič, proti.'

V Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije (ZSSS) najostreje obsojamo tovrstne žaljive lažne informacije, ki jih po novem očitno deli celo javni servis.«

Iz odgovora voditeljice **Vide Petrovčič**, ki je med drugim pojasnila, da je sporno navedbo utemeljila na izjavi predsednice ZSSS v oddaji Studio ob 17ih, z dne 10. maj 2021:

»Omenjene obtožbe so popolnoma neosnovane, neresnične in do mene osebno žaljive, zato vas in vodstvo RTV Slovenija prosim, da zaščitite mojo poklicno in osebno integriteto.«

Dodatno je **varuhinja** med drugim odgovorila:

»Glede vaših navedb na podlagi poslušanja obeh oddaj (intervjuja in oddaje Studio ob 17) ter na podlagi pojasnila novinarko menim, da novinarka ni kršila 5. člena Zakona o RTV Slovenija, ki navaja, da morajo novinarji spoštovati načelo resničnosti, nepristranskosti in celovitosti informacij. Čeprav je bila za vas sporna izjava samo delček celotne oddaje, pa vendarle temelji na izrečenem citatu gospe Jerkič in zato torej resnična. Glede celovitosti, ki bi lahko bila sporna, če bi bila vzeta iz konteksta, pa pojasnujem, da bistvo izjave gospe Petrovčič ni bilo v tem, da sindikati niso vedeli, zakaj so bili proti – to je bil le vmesni stavek -, temveč, da so bili sindikati proti. Temu pa ne oporekate, temveč v navedbah dodatno pojasnujete. Zato tudi ne moremo novinarki očitati pristranskosti.

Nikakor tudi ne morem pritrditi vašemu očitku, da je voditeljica kršila 10. člen Zakona o RTV Slovenija, ki v programih RTV ne dovoljuje politične propagande. Kako bi ga lahko kršila, v dopisu niti ne navedete.«

Arena/(ne)uravnoteženost pogovorne oddaje

Varuhinja je prejela pet pritožb in eno pohvalo (so-naslovljeno) na oddajo Arena (Politika in mediji), z dne 10. 4. (TV SLO 1). Večino pritožnikov je zmotila studijska zasedba, ki so ji očitali neuravnoteženost.

»Glede na to, da je RTV SLO neodvisni medij, je tovrstna izbira gostov v oddaji skrajno pristranska in navijaška, zato vas prosim, da mi odgovorite, kaj je temu vzrok.« (**M. P.**)

»V času volitev bi pričakoval, da se v studio povabi novinarje, politike ali kogar že iz različnih političnih opcij.« (**B. M.**)

Iz odgovora **varuhinje**:

»Med tremi gosti oddaje ni bilo nobenega predstavnika aktualnih političnih strank. Edini, ki je v oddaji nastopil tudi kot (nekdanji) politik, je bil župan občine Ilirska Bistrica Emil Rojc, ki je bil član stranke SD. Bojan Požar je nastopil kot novinar, Peter Gregorčič pa kot politični komentator in predsednik programskega sveta RTV Slovenija.

Dodajam pa še, da RTV Slovenija nepristranskost in uravnoteženost sporočanja, k čemur so ustvarjalci oddaj zavezani tudi s Pravilnikom o poklicnih standardih in načelih novinarske etike, ne zagotavlja nujno v okviru ene oddaje, temveč lahko tudi v nizu več oddaj. To še posebej velja za pogovorne oddaje (najbolj izrazito v intervjujih z enim intervjuvancem), v katerih se izmenjujejo gostje različnih političnih, mnenjskih in drugih nazorov in vedno ni možno zagotoviti celovitosti in uravnoteženosti v eni oddaji. Pomembno je, da sta celovitost in uravnoteženost zagotovljeni v nizu več oddaj v daljšem časovnem obdobju.

Glede na to, da je bila oddaja umeščena v predvolilni čas, pa dodajam, da je v tem času RTV Slovenija poleg informativnih oddaj dolžna omogočiti programski čas tudi vsem političnim strankam, ki sodelujejo na volitvah, tam pa so merila natančno določena tako, da morajo biti znotraj vsake oddaje časovno enakomerno zastopani predstavniki vseh sodelujočih strank.«

II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM

Zakaj ni bilo prenosa bogoslužja?

Dva odziva sta se nanašala na umanjkanje prenosa bogoslužja na TV SLO 1 10. aprila. Primer: »... vsako leto je ob Cvetni nedelji prenos maše iz ene od župnij na TV Slovenija 1. Ti prenosi so bili namenjeni predvsem vernikom, ki zaradi bolezni ali drugih vzrokov niso mogli iti v cerkev. Prosim vas, da mi odgovorite, zakaj letos ni tako?« (A. V.)

Odgovor urednika verskih oddaj **Vida Stanovnika**:

»TV Slovenija redno prenaša bogoslužje – prvo nedeljo v mesecu. V aprilu smo tako prenašali bogoslužje 3.4.2022 iz župnije Hrenovice pri Postojni.

Poleg nedeljskih prenosov pripravljamo tudi praznične prenose. Ob veliki noči bo spored neposrednih prenosov bogoslužij naslednji:

- Veliki petek, 15.4.2022: prenos evangeličanskega bogoslužja iz Gornjih Petrovcev
- Velika sobota, 16.4.2022: prenos blagoslova velikonočnih jedi iz stolne cerkve v Mariboru
- Velika noč, 17.4.2022: prevzem neposrednega prenosa papeževe slovesne maše na Trgu sv. Petra. Temu sledi prenos nagovora Urbi et orbi.

Kadar prva nedelja v mesecu sovpade s cvetno nedeljo, je neposredni prenos bogoslužja na cvetno nedeljo.«

Ruske glasbene vsebine v času ukrajinske vojne

Dva odziva (T. J. in J. R. v imenu **Partizanskega pevskega zbora**) sta se nanašala na nepredvajanje koncerta Partizanskega pevskega zbora na dan praznika, 27. 4., na TV SLO 1. Primer:

»Na Dan upora proti okupatorju dne 27. 4. 2022 smo ob 12.00 čakali na avtobus, ki nas je odpeljal na nastop, kjer smo sodelovali na proslavi v počastitev praznika. Dan pred praznikom sem v napovedniku za program RTVSLO videl napoved predvajanja posnetka koncerta "Hej, partizan" ob 16.15 na 2. programu na dan praznika, ki ga je vaša hiša posnela na našem koncertu v dvorani Marjana Kozine 7. novembra 2021. Ko sem kolegom pevcem omenil, da bodo popoldne lahko pogledali posnetek našega koncerta, so mi povedali, da ne, ker je bil program dopoldne 27. aprila spremenjen in boste predvajali posnetek koncerta Policijskega orkestra. Napovednik ni bil objavljen samo na portalu MMC, ampak tudi v časopisih.

Naj vas spomnim, da je vaša hiša v preteklih letih na dan ali predvečer praznika upora tradicionalno predvajala posnetek kakšnega našega koncerta in to v glavnih terminih na 1. programu. **Zakaj tega letos ni bilo? Zakaj mešate politiko in ideologijo s kulturo?**

Pevci so bili prizadeti, saj si že nekaj let prizadevamo za ohranitev partizanske pesmi kot kulturne dediščine nekega časa. Pričakovali bi, da nam vaša hiša kot javni zavod, ki je bil v preteklosti, in upam, da bo še, zelo pomemben nosilec kulture, pri tem pomaga. V Nedeljskem dnevniku z dne 26. aprila je imel naš umetniški vodja in dirigent Iztok Kocen intervju, iz katerega bom za razumevanje našega sedanjega delovanja citiral: "Mislim, da bi morali na to pesem gledati tako, kot gledamo na baročno ali renesančno glasbo. Na slednjo ne gledamo kot na liturgijo, kot del cerkvenega obreda, temveč kot na umetnost. Tudi partizanska pesem bi morala najti tako mesto in tam ostati."

Prosim za pojasnilo, kdo in zakaj je RTVSLO spremenil napovedani program.« (J. R. v imenu **Partizanskega pevskega zbora**)

Pojasnilo urednika Uredništva glasbenih in baletnih oddaj Televizije Slovenija **Danijela Celarca**:

»Na predvečer dneva upora proti okupatorju (26. aprila 2022) je bila na prvem programu Televizije Slovenija predvajana državna proslava ob dnevu upora proti okupatorju z Male gore pri Ribnici. Med številnimi rezervnimi oddajami, ki smo jih pripravili in posredovali službi za predvajanje programov, je bila tudi oddaja Moskovski večeri, odlomek tradicionalnega koncerta Partizanskega pevskega zbora. Oddaja je bila tako predvajana v okviru rezervnega programskega časa proslave.

Pri predlogu rezervnega programa smo spregledali dejstvo, da oddajo Moskovski večeri sestavljajo popularne ruske pesmi, ki v času vojne v Ukrajini vzbujajo pri gledalcih nelagodje in za predvajanje v tem občutljivem času niso primerne. Na podlagi občutij gledalcev smo dan pozneje, 27. aprila, s sporeda na drugem programu Televizije Slovenija umaknili posnetek koncerta Partizanskega pevskega zbora. Posnetek tega koncerta, poleg slovenske in tuje glasbe, namreč sestavlja tudi skladba Moskovski večeri in menimo, da tovrstna 'ruska glasbena tematika' v trenutnem času ni primerna.

Posnetke koncertov Partizanskega pevskega zbora bomo z veseljem predvajali ob drugih terminskih priložnostih, tako, kot je bila to praksa v preteklosti.

Gledalcem in izvajalcem, Partizanskemu pevskega zboru, se za umik posnetka koncerta iskreno opravičujemo in jih prosimo za razumevanje.«

Trije gledalci pa so se pritožili nad predvajanjem ruske glasbe na TV SLO 1 na predpraznični večer, 26. aprila, po predvajanju Državne proslave ob dnevu upora proti okupatorju. Primer:

»Nocoj, v terminu od 20. do 21. ure, je bil najavljen prenos državne proslave ob Dnevu upora proti okupatorju. Predvajano je bilo:

- Posnetek proslave z Male gore
- Ciklus ruskih pesmi

· Arija iz opere Carmen.

Vse, kar je bilo predvajano, žali čustva tistih Slovencev (in to je večina!), ki spoštujejo tudi spomin na OF. Seveda javna RTV ne more vplivati na provokacije organizatorja državne proslave. Ne vem pa, zakaj so bile v ta predvečer praznika uvrščene ruske pesmi. Kaj naj ta izbor pove Slovencem, ki podpirajo Ukrajince v borbi proti ruskemu agresorju.« (M. N. P.)

Gledalcu je bil posredovan del pojasnila urednika Uredništva glasbenih in baletnih oddaj Televizije Slovenija, da so pri pripravi programa spregledali, da oddajo Moskovski večeri sestavljajo popularne ruske pesmi, ki v času vojne v Ukrajini vzbujajo pri gledalcih nelagodje in za predvajanje v tem občutljivem času niso primerne.

III. RAZVEDRILNI PROGRAM

Sobotno razvedrilo

Varuhinja je prejela dve pisni in eno telefonsko pripombo na kakovost sobotne razvedrilne oddaje Sobotno popoldne. Primer:

»Zanima me, kakšna je gledanost oddaje Sobotno popoldne. To spominja na nekakšno TV prodajo.« (M. P.)

Iz odgovora varuhinje:

»... gledanost vsake oddaje, še posebej nove, redno spremlja kontroling RTV Slovenija, ki podatke o gledanosti sproti dostavlja odgovornim urednikom oddaj in vodstvu RTV Slovenija. Podatki o gledanosti so tudi eno od meril pri odločanju o nadaljnji usodi oddaj. Tako je tudi z oddajo Sobotno popoldne. Odzivi gledalcev na to oddajo pa so različni.«

IV. SPLOŠNO

O spremembah programske sheme

Tudi aprila so gledalci izražali mnenja in nezadovoljstvo glede programskih sprememb, povezanih z izvajanjem Programsko-produkcijskega načrta za leto 2022, ter mnenja o kakovosti programov in vsebin. Primeri:

»Zato sem bil zelo razočaran, da sedaj Dnevnik traja samo 20 minut! Saj v tem času vendar ni mogoče obdelati vseh svetovnih dogodkov in še pomembnih slovenskih. Pustimo ob strani Slovensko kroniko, ki je namenjena bolj lokalnim temam – to sem vedno gledal le z enim očesom. Tudi kultura vsak dan se mi zdi pretiravanje – toliko pa kultura Slovencev vendarle ne zanima – ali pa se motim.

RTV Slovenija ima po svetu mrežo odličnih dopisnikov, ki se javljajo iz pomembnejših prestolnic – kako lahko vse dnevne novice in svetovne dogodke plus poročila dopisnikov stlačijo v 20 minut? Nemogoče, zato so prispevki kratki, določene pomembne novice se povežejo v enem ali dveh stavkih, brez komentarja o ozadju in brez

povezave na druge dogodke, so samo nametane novice. Dopisniško mrežo bi vendarle morali bolje izkoristiti, to je vendar velika primerjalna prednost RTV pred komercialnimi televizijami!

Po mojem mnenju je kvaliteta TV Dnevnika padla, zato zadnje čase pogledam tudi Poročila na POP TV, kjer Dnevnik še vedno traja 30 minut (ostali del pa je zame kot prej nezanimiv) in kjer se še vedno upajo kakšno novico komentirati in izraziti tudi svoje stališče. Bojim se, da bodo zato mnogi dosedanji redni gledalci TV Dnevnika začeli gledati večerna poročila na konkurenčni POP TV.

Novo vodstvo RTV je te spremembe programa opravičilo s padanjem gledanosti televizije. Glede na slabšo kvaliteto sedanjega programa osebno menim, da bo ta tako želeno večja gledanost še veliko slabša kot je bila prej. Zanima me, če bo novo vodstvo, ko bodo številke o slabši gledanosti postale realnost, nosilo kakšno konkretno odgovornost (materialno, moralno, profesionalno, položajno).« **(M. C.)**

Iz odgovora **varuhinje**:

»Z novo programsko shemo, s katero se je oddaja Kultura preselila s termina po Odmevih na čas po Dnevniku, se je osrednji TV Dnevnik res skrajšal na 20 minut. Ker je bilo na to precej pripomb, podobnih vašim, so ga pred dnevi podaljšali na 23 minut, zato se zdaj začne ob 18.57. Oddaja Kultura je bila na sporedu vse delovne dni v tednu že prej, vendar v kasnejšem terminu, po Odmevih. Odzivi na njen premik na zgodnejšo uro so zelo pozitivni. Tudi v terminu po Dnevniku je Kultura na sporedu samo med delovniki, ob koncu tedna pa so vsebine o kulturi vključene v Dnevnik.

RTV Slovenija gledanost spremlja. Ali je vodstvo z ukrepi za izboljšanje gledanosti uspešno, pa nadzira Programski svet, ki odloča tudi o odgovornosti generalnega direktorja.«

»Novinarje ste zamenjali z voditelji, ki novinarji definitivno niso! Jezi me ukinitve oddaj, namesto njih imamo Sobotno popoldne..« **(P. Š.)**

Varuhinja je odgovorila: »RTV Slovenija ima na vseh TV programih zelo različne oddaje, saj je tudi zakonsko zavezana, da ustvarja program za zelo raznoliko občinstvo. Na sporedu ima določen odstotek informativnih oddaj in vsebin ter vnaprej določene odstotke kulturnih, dokumentarnih, izobraževalnih, otroških, športnih ... in tudi razvedrilnih vsebin. Zato vsebine z enega programskega področja praviloma ne posegajo v drugega, torej razvedrilne oddaje ne zamenjujejo informativnih. Ti deleži in vse oddaje so zapisani v letnem programsko-produkcijskem načrtu (PPN), ki ga pred začetkom leta sprejme Programski svet. Med letom spremlja gledanosti in druge vidike oddaj in potrjuje spremembe PPN.«

»Zakaj ni daljših prispevkov novinarja Areha iz Ukrajine. Če ga imate tam, mu dajte več minut za prispevke. In lepo, da je soočenje vodila mlajša novinarka. Vem, da sem 'neuka', a želim, da nadaljujete z 'osamosvajanjem' pred določenimi pritiski in si zopet pridobite zaupanje. Čeprav bo težko.« **(A. K.)**

Gledalec **B.M.** ni bil zadovoljen z odgovorom varuhinje o ukinitvi nekaterih oddaj v predvolilnem času:

»Za zdaj ukinjene oddaje ne bi bilo potrebno ukiniti, saj bi se dalo najti programski čas za volilna soočenja v drugih terminih, če bi bila volja na organu programski svet, ki je sprejel tako odločitev. Če pa gledate ocene gledanosti predvolilnih soočenj, pa lahko vidite, da imate najslabšo gledljivost med vsemi televizijami. Ste se vprašali, čemu in zakaj je tako. V moji širši družini nismo zadovoljni s takim odnosom do nas gledalcev in poslušalcev in se zato preusmerjamo na druge TV in tujino po bolj verodostojne informacije.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Na moje priporočilo, da poskusi tudi v predvolilnem času ohraniti oddaje Studio City, Tarča in Tednik na sporedu, je vodstvo TV Slovenija odgovorilo, da to ni izvedljivo ne samo zaradi zasedenosti terminov, temveč tudi zaradi zasedenosti studijskih in produkcijskih kadrovske kapacitet (ki so zasedene prav s snemanjem soočenj). Podrobneje si o tem lahko preberete tukaj: www.rtv slo.si/varuh/mnenja-in-priporocila/oddaje-studio-city-tednik-in-tarca-v-predvolilnem-casu/619467.

Glede predvolilnih soočenj ima RTV Slovenija zakonske dolžnosti, ki jih druge TV postaje nimajo. Po zakonu o RTV Slovenija je namreč dolžna nameniti del programskega časa v predvolilnem času vsem strankam in listam, ki kandidirajo na volitvah v DZ, torej letos vsem 20. Zakon tudi določa, da morajo biti soočenja ločena za parlamentarne in neparlamentarne stranke. Za vse to je potrebno mnogo več programskega časa, kot ga soočenjem namenijo komercialne TV, ki soočajo samo osem največjih ali še manj strank, o ostalih gledalci ne izvedo popolnoma ničesar. Z vidika varovanja pravic gledalcev kot varuhinja menim, da je bila RTV Slovenija s soočenji na TV in radijskih programih ter s predstavitvami in spletnimi klepetalnicami na spletni strani medij, ki je državljanom ponudil najbolj poglobljene in celovite informacije o vseh strankah in listah, ki se potegujejo za vstop v parlament. Večina drugih medijev je predstavila samo nekaj največjih strank, kar vsekakor ni skladno z novinarsko profesionalnostjo in etiko. S tega vidika se mi zdijo razprave o kakovosti soočenj na eni in drugi televiziji sicer še vedno pomembne, vendar ne ključne.«

Zakaj niste predvajali dokumentarne oddaje?

Pet odzivov se je nanašalo na zamik predvajanja dokumentarne oddaje Vzoredni mehanizem globoke države. Prvotno naj bi bila oddaja na TV SLO 1 predvajanja 16. aprila, predvajanja je bila nato 5. maja. Primeri:

»Kako se lahko zgodi, da tako aktualno oddajo umaknete s sporeda?« (J. K.)

»Želim, da RTV končno postane pluralna, da imamo vsi vseh svetovnih nazorov možnost ogleda kakovostnih oddaj in dokumentarcev. Ta današnja odločitev RTV o nepredvajanju dokumentarca Vzoredni mehanizem globoke države je dokaz, da smo še daleč o pluralnosti in da varuhinja, katera verjamem, da ima vpliv pri presoji, ni neodvisna.« (T. R.)

»Ob tem sem neprijetno presenečen nad to vašo odločitvijo ter zgrožen nad norčevanjem iz nas gledalcev in vaših prisilnih plačnikov s strani oseb v vaši instituciji, ki so pristojne za odločanje o (ne)predvajanju posameznih oddaj. Hkrati sem negativno presenečen nad to vašo odločitvijo, saj je konkretna oddaja - kot je bilo moč ugotoviti na komercialni televiziji, ki jo je predvajala - izredno aktualna, nadvse informativna in izjemno poučna ter bi bila edina možna odločitev vsake javne televizije, da t(ak)o oddajo čimprej uvrsti v svoj program.« (J. A.)

Pojasnilo **Službe za komuniciranje**:

»Generalno vodstvo javnega zavoda RTV Slovenija je dolžno delovati v skladu z zakonodajo in internimi pravili, ki so v obdobju volilne kampanje v Sloveniji še ostrejši kot običajno. Ta določajo, da se kandidatke in kandidati na državnoborskih volitvah ne smejo pojavljati v nobenem drugem programu na RTV Slovenija razen v programih, ki jim je namenjen za brezplačno kampanjo.

Ob pregledu dokumentarnega filma Vzoredni mehanizem je moč ugotoviti, da v njem nastopajo sogovorniki, ki kandidirajo na letošnjih državnoborskih volitvah. V izogib kršitve Pravil za razpolago programskega časa za predstavitev kandidat in kandidatov, kandidatnih list, političnih strank in njihovih programov med 24. 3. 2022 in 22. 4. 2022 je vodstvo predvajanje filma umaknilo s sporeda.

Vsem gledalcem se za razumevanje zahvaljujemo. Predvajanje dokumentarnega filma je predstavljeno na obdobje po volitvah, in sicer 5. maja po oddaji Tarča.«

Pohvale

En gledalec je pohvalil poročanje Valentina Areha iz Ukrajine:

»Njegova poročila so to, kar sem do zdaj na TVS pogrešal.« (K. E.)

Trije gledalci so pohvalili oddajo Intervju, z dne 3. 4., ki ga je z gostom dr. Radom Pezdirjem opravil Jože Možina.

»G. Rado Pezdir je itak posebna "javna oseba", v smislu direktnih opredelitev svojih dognanj in tez (brez nekih dvoličnosti), oddaje dr. Jožeta Možine v javnosti peko javne RTV (in svojimi izdanimi knjigami) so pa itak nekaj posebnega, posledično pa so intervjuvani gostje z svojimi pričevanji ovekovečili zgodovinska neznana dejanja in dejstva, ki jih ni možno zaslediti v nobenih zgodovinskih in drugih pisnih virih in to levih in desnih sodržavljanov/ank.« (R. K.)

»Pohvala velja tako za vodenje intervjuja kakor tudi za izbor intervjuvanca g. Dr. Rada Pezdirja.« (F. P.)

»Še enkrat hvala, da mi pomagate odpirati oči za resnico s takimi oddajami.« (S. C.)

Zveza za šport invalidov Slovenije – Slovenski paralimpijski komite je na varuha naslovil zahvalo za prenos zimskih paralimpijskih iger v Peking.

»Tam je uspešno nastopil naš parasmučar Jernej Slivnik. Tudi po zaslugi vaše televizije TV Slovenija je širša javnost izvedela za našega smučarja, šport invalidov in aktivnosti, ki jih naša Zveza za šport invalidov Slovenije - Slovenski paralimpijski komite izvaja. Lani smo s prenosom otvoritve poletnih olimpijskih iger letvico dvignili visoko, na zimskih paralimpijskih igrah pa smo naredili še dva koraka naprej. Hvaležni smo, ker nam je prisluhnilo športno uredništvo na čelu z urednikom Gregorjem Peternelom in omogočilo javnosti, da v živo spremlja otvorite iger, hkrati pa smo bili tudi ponosni, da smo lahko našega Jerneja spremljali v živo tudi na nastopih v slalomu in veleslalomu. Vse to je pomemben mejnik k gradnji še boljše družbe enakih možnosti. Na tem mestu hvala še enkrat športnemu uredništvu TV Slovenija, hvala pa tudi ekipama Vala 202 in Dostopno.si za pozorno spremljanje zimskih paralimpijskih iger.«

Gledalec **Z. A.** je pohvalil volilni večer na TV SLO:

»Zelo sem vesel, da ste uspeli v okviru okrogle mize, ki komentira rezultat volitev (pa naj kdo reče, da analogija s pravljico okroglo mizo kralja Arturja ne velja) povabiti uravnoteženo ekipo voditeljev in strokovnjakov in za katero vodite dialog, ki ne žali nobene državljanke in državljana Republike Slovenije. Še posebej sem vesel, da sem podajanje rezultata volitev slišal iz ust gospoda Berganta!«

RADIO SLOVENIJA

I. RADIO PRVI

Katera glasba je primerna za nočni programski pas?

Poslušalec **M. N. P.** je menil, da izbor uvodne skladbe oddaje Pop panorama ni bil primeren.

»Glasbo poslušamo, pa tudi čustveno dojemamo. Predvajanje te skladbe v nočnih urah pri osamljenih poslušalcih najbrž vzbuja zelo pesimistično razpoloženje. Ta oddaja je namenjena sorazmerno ozkemu krogu poslušalcev. Ti poslušalci, če si zaželijo plesno glasbo, verjetno to dobijo na kakšnem drugem viru. Kdo so predvsem poslušalci Radia SLO Prvi program v nočnem času, boste najlažje ugotovili iz pogovornih oddaj po polnoči (npr. Pogovori z go. Mojco Blažej Cirej).. Kar bojim se oddaje POP PANORAME, ki je napovedana za Velikonočni ponedeljek 18. aprila.

Čudovit pa je bil izbor romske glasbe po 4. uri zjutraj. Ta vrsta glasbe, pa naj bo v duru ali v molu, tudi pri širši publiki vzbuja pozitivna čustva. Pred davnimi leti (če me spomin ne vara, l. 1950) sem v živo poslušal Miška Baranja bando in si ob čudoviti spremljavi cimbal zapomnil naslednje stihe: »Življenje naše jok je in pa smeh / vesel ki v sebi družiti to oboje / da resen je v veselih dneh / a v žalosti še pesem si zapoje ...«

Urednica Uredništva za glasbo **Simona Moličnik**, iz odgovora:

»Vsak časovni pas tako vsakdanjega kot prazničnega dne našega programa je občutljiv glede izbire glasbe, noč je v tem smislu zares zelo posebna.

Dvoje temeljnih vodil usmerja izbere naših glasbenih urednikov. Prvo je kakovost in sporočilnost, drugo je misel na najširši nabor glasbenih okusov.

Iskreno se Vam opravičujem, da Vas je glasbena oddaja Pop panorama nagovorila tako, kot opisujete. Spodaj dodajam še pojasnilo Fedje Juvana, avtorja oddaje. Sama se Vam iskreno zahvaljujem tudi za lepo pohvalo, ki sem jo z veseljem posredovala kolegici, avtorici izbora romske glasbe Aidi Kurtović. Se povsem strinjam z Vašimi mislimi, Miško Baranja je v nas mnogih zapustil trajne glasbene vtise. Verjamem, da boste v našem programu še ujeli tako glasbo, ki Vas bo prijetno, pozitivno nagovorila.«

Avtor oddaje **Fedja Juvan**, iz pojasnila:

»Žal mi je, da je omenjena skladba tako delovala na Vas. V oddaji Pop panorama namreč skrbno pazimo, da ohranjamo mehko, subtilnost in barve, ki se lepo in nemoteče podajo k zvočni sliki nočnega programa na Prvem programu radia Slovenija. Še posebej se izogibamo kakršnikoli ostrini, kaj šele provokacijam ali vulgarnostim, tako v izboru glasbe, kot tudi v govornem delu. Vaše cenjeno mnenje pa mi daje misliti, da bi bilo ta glasbeni potpuri, nabran z vseh vetrov in koncev sveta, morda smiselno, kljub omejeni dolžini pasu, ki je na voljo za oddajo, občasno pospremiti še s kakšnim dodatnim komentarjem. V konkretnem primeru: skladba, ki Vas je zmotila, Jo - Do (v prevodu: brezmadežna zemlja), japonskega glasbenika Hiroshi-ja Satō-ja, ponazarja prav nasprotno od pesimizma - naslanja se namreč na naravo in črpa iz bogate duhovne tradicije dežele vzhajajočega sonca in naj bi, v svojem bistvu, predstavljala rojevanje novega upanja. To je bil tudi glavni razlog za njeno izbiro in umestitev v minuli oddaji. Ker so glasbeni in drugi okusi tako raznoliki kot smo si različni ljudje, Vam ne morem zagotoviti, da bodo vse skladbe v oddaji po Vašem okusu. Vam pa zagotavljam, da se bom še naprej trudil, da bi se v Pop panorami našlo za prav vsakogar nekaj - tudi za Vas.«

Na današnji dan in obdobje II. sv. vojne

Poslušalcu **S. P.** se izbor dogodkov oddaje Na današnji dan 6. aprila ni zdel primeren, saj ni vključeval začetka Druge svetovne vojne na Slovenskem.

»Pozorno sem poslušal navedeno oddajo tudi 6. 4. 2022. Bil sem neprijetno presenečen, ker v oddaji ni bil omenjen napad na Jugoslavijo dne 6. 4. 1941. Dan, ki je namenil kruto usodo vsem narodom na tem področju, še posebej pa Slovencem. Edini smo namreč postali plen štirih takratnih sosed: Nemčije, Italije, Madžarske in novonastale NDH. S tem smo bili obsojeni na izginotje. Tega, za naš narod najtežjega časa v dosedanji zgodovini, ne smemo nikoli pozabiti, še manj pa ignorirati. Težko verjamem, da snovalec oddaje ne ve, kaj se je na področju nekdanje Jugoslavije začelo 6. aprila 1941 in se dogajalo še štiri leta za tem. Ne morem se znebiti vtisa, da je omenjeni zgodovinski datum po navodilu nekoga le 'pozabil'. V vsakem primeru zasluži zamolčanje napada sil osi na Jugoslavijo vso kritiko.«

Iz pojasnila urednika **Staneta Kocutarja**:

»Rubrika Na današnji dan ni namenjena avtomatičnemu vsakokratnem ponavljanju zgodovinskih dogodkov oz. jubilejev povezanih z določenim datumom. 6. april 1941 je nedvomno usoden datum narodne zgodovine, zato smo mu lani – ob 80 letnici namenili osrednjo pozornost in prispevek ilustrirali s pričevanjem književnika Zorka Simčiča. Na letošnji 6. april pa smo poudarili naslednje obletnice:

- 130 letnico rojstva Franca Doberleta - organizatorja gasilstva v Ljubljani;
- 110 letnico rojstva arhitekta Danila Fürsta;
- 100 letnico rojstva skladatelja in pedagoga Vladimirja Lovca in
- 50 letnico epidemije črnih koz v Jugoslaviji

To so bile štiri teme 6. aprila letos. Obdobje 2. svetovne vojne v naši rubriki nikakor ni zamolčano, spregledano ali pozabljeno. V aprilu smo se /in se še bomo/ spomnili naslednjih dogodkov in osebnosti:

- 5. april – obletnica rojstva slikarja Franja Goloba, enega prvih talcev med SLO umetniki;
- 7. april – razstrelitev dravskim mostov v Mariboru, prispevek slovenskih pilotov lovcev k letalski obrambi Beograda I. 1941;
- 11. april – okupacija Ljubljane in uničenje oddajnika v Domžalah;
- 14. april – 80 let nacističnega izгона koroških Slovencev;
- 14. april – 100 letnica rojstva narodne herojinje Majde Vrhovnik;
- 16. april – predaja okupacijske oblasti v Prekmurju;
- 17. april – poročnika Mašera in Spasič ter potopitev rušilca »Zagreb«;
- 20. april – ustanovitev Partizanskega pevskega zbora;
- 24. april – obletnica rojstva generala Jake Avšiča;
- 26. april – Hitlerjev obisk v Mariboru;
- 27. april – Dan upora – Ustanovitev protimperialistične fronte, kasneje OF;
- 28. april – boj za Trst;
- 29. april – prva odporniška akcija v Mariboru – požig avtomobilov;
- 30. april – osvoboditev Kopra

V mesecu aprilu 2022 je bilo /bo/ neposredno ali posredno dogajanje med drugo svetovno vojno posvečenih 14 poudarkov rubrik Na današnji dan, ki je na sporedu Prvega vsak dan po Poročilih ob 12. uri. Vsi navedeni podatki so zlahka preverljivi na spletnem naslovu: <https://radioprvi.rtv slo.si/avtor/stane-kocutartvslo-si/> kjer se nahaja tudi arhiv rubrike za minula leta.«

Pred državnozborskimi volitvami: kandidati v informativnih vsebinah

Poslušalko **B. F.** je zmotilo vključevanje predsednice ene od parlamentarnih strank, kandidatke na državnozborskih volitvah, v Drugo jutranjo kroniko, dne 22. 4, češ da je bila edina predsednica z možnostjo nagovarjanja volivcev v tej oddaji.

»Po katerem kriteriju-jih je predsednica stranke SD Tanja Fajon imela kot edina predsednica izmed strank, ki sodelujejo na letošnjih državnozborskih volitvah, možnost

nagovarjanje volivcev v jutranjih poročilih ob 7.uri na Valu 202? Gre za poročila v terminu najbolj poslušanih oddaj.«

Danijel Poslek, odgovorni urednik:

»... v petek, 22.4., smo resda objavili poročilo s konvencije SD, ne drži pa, da je imela zgolj predsednica SD možnost nagovarjanje volivcev v jutranjih poročilih.

Tako sta v četrtek, 21.4. v Drugi jutranji kroniki nastopila Matej Tonin (NSi) in Marjan Šarec (LMŠ). Še dan prej so nastopali Janez Janša (SDS) in predstavniki gibanja Svoboda.

Vsebinsko smo torej pokrili vse zaključne konvencije. Tiste, ki so bile organizirane dovolj zgodaj smo umesili že v Radijski dnevnik, kjer pa so bili dogodki kasnejši pa smo poročila z dogodkov umestili v volilne vsebine v Drugi jutranji kroniki.

Kot je razvidno z začetka dopisa smo v teh oddajah poročali o različnih strankah z obeh političnih polov.«

Prilagoditve programske sheme dan po volitvah

Poslušalko **M. S.** je zmotila spremenjena programska shema dan po parlamentarnih volitvah.

»Mislim, da bi se morali napovedovalci držati pravil, kot je bilo prejšnji teden in prej, ne moreš pa zaradi enih volitev spremeniti vse namesto vrtenja glasbe. Ne vem, zakaj ni jutranjega koledarja in napovedi dolžine dneva.«

Odgovorni urednik **Danijel Poslek**:

»Posebni programski projekti so vedno narekovali prilagoditve programa. Tako je bilo tudi v primeru državnoborskih volitev, ko smo jutranji programski pas na Prvem nekoliko spremenili in vanj umestili vsebine, povezane s (po)volilnim dogajanjem. Te spremembe smo več dni zapored komunicirali s poslušalkami in poslušalci in sicer na način, da smo nekoliko drugačno ponedeljkovo jutro napovedovali tako s sporočili v programu kot s posebnimi spoti, ki so oglaševali posebno ponedeljkovo jutro. Posebej je to izpostavilo tudi sporočilo za javnost, ki ga je izdala RTV Slovenija in številne objave na družbenih omrežjih.«

Varuhinja je dodala:

»Menim, da je urednik primerno pojasnil, zakaj je bil včerajšnji program na Prvem spremenjen. Glede na velik pomen volitev za vse državljane kot varuhinja tudi menim, da je prilagoditev radijskega programa obveščanju poslušalcev o izidu volitev ustrezna in primerna. To je dejansko poslanstvo nacionalnega radia.«

II. RADIO SPLOŠNO

Pohvali

Varuhinja je prejela pohvalo poslušalca **V. P.** glede vodenja predvolilnega soočenja, dne 30. 3.:

»... želel bi izraziti iskreno spoštovanje in najodličnejše pohvale Špeli Novak in Tomažu Celestini, za res izjemno profesionalno vodenje soočenja v oddaji Studio ob 17h, 30. marca 2022.

Izkazala sta se, tako vsak po svoje kot tudi v tandemu, kot izjemno trezna in načelna voditelja. Kljub malo časa glede na število sogovornikov, sta soočenje naredila zanimivo in zelo vsebinsko. S tem mislim predvsem na zelo spoštljiv odnos do nas, volilcev. Številna soočenja namreč, tudi na vaši televiziji, menim, da mestoma preveč časa namenjajo dnevno-političnem politicusu, ki je zgolj hrana za nezahtevno javnost, z njo se volilce po mojem mnenju močno podcenjuje. Zato res izjemno spoštujem, da sta se ga. Novak in g. Celestina dotaknila dejanskih pomembnih tem in tako ustvarila soočenje uglednega nivoja.«

Poslušalka radijske oddaje in podkasta Jezikanje **N. T.** je iskala kontaktne informacije oddaje, ki bi jo rada pohvalila.

»... redno poslušam radijski podkast Jezikanje na Valu 202, pa zaman iščem kakršen koli običajen "stik", npr. e-naslov oddaje, da bi jih, res zanimivo oddajo in oba odlična voditelja, lahko "konkretno" pohvalila.

Če torej ne želim samo deliti novodobnih všečkov, kje najdem naslov za pohvale (in nenazadnje kritike) radijskih in TV oddaj?«

Varuhinja je poslušalki posredovala nekaj povezav do kontaktov oddaj in uredništev.

MMC

I. NOVINARSKÉ VSEBINE

Kdo je lahko gost predvolilnega spletnega klepeta?

Bralko **M. K.** je zanimalo, zakaj je v spletni klepetalnici objavljen klepet z določeno kandidatko na parlamentarnih volitvah.

»Ali bodo tovrstnih intervjujev deležni vsi kandidati na volitvah?

Če ne, gre za grobo zlorabo javnega medija za politične namene določene stranke.«

V. d. urednik Uredništva za nove medije **Igor Pirkovič** je odgovoril:

»Spoštovana varuhinja, izvolite pojasnilo, iz katerega izhaja, da stranke samostojno odločajo, koga bodo poslale na MMC klepet. Gibanje Svoboda je delegiralo Mojco

Pašek Šetinc. Dnevno klepetalnico obiščeta dva predstavnika strank. Včeraj, denimo, Mojca Šetinc Pašek in Bernard Brščič.«

Podrobnejši odgovor dnevne urednice **Aleksandre Kerin Kovač**:

»V okviru pokrivanja volilne kampanje MMC organizira spletne klepete z uporabniki/bralci MMC-ja. V skladu s pravili se morajo stranke za sodelovanje na klepetu prijaviti. Ko se prijavijo, jim sporočimo dan in uro klepeta z osnovnimi pojasnili glede poteka. Hkrati jih prosimo, da nam sporočijo, kdo se bo klepeta udeležil, med drugim tudi zato, ker moramo ime gosta sporočiti varnostni službi RTV-ja oziroma recepciji.

Pri tem MMC nikoli ne vabi, predlaga, sugerira, namiguje ali kako drugače vpliva na to, koga bo stranka/lista poslala na klepet. To je odločitev stranke.

Prav zato pri nekaterih klepetih (še) ni zapisano, kdo se bo klepeta udeležil, ker stranka/lista tega še ni sporočila.

Seznam si lahko ogledate tukaj - objavljen je že od začetka izdaje volilnega podportala. Stranke so razvrščene po abecednem redu. Vsak klepet traja 40 minut.

<https://www.rtv slo.si/slovenija/parlamentarne-volitve-2022/mmc-jevi-spletne-klepeti-s-kandidati-za-poslance/616655>

Dodajam še, da predvolilne klepete na MMC-ju izvajamo že cca 10 let.«

Varuhinja: »Menim, da je uredništvo dobro pojasnilo pravila.«

Natančnost navedb v kolumni

Bralec **U. Č.** je menil, da vsebuje kolumna z naslovom »Robert Golob se ne opredeli do nasilja nad ženskami«, objavljena dne 6. 4., lažnive navedbe.

»Da je želel državno družbo Gen-I odkupiti Robert Golob, ni bila nikoli skrivnost. Da mu je spodletelo, prav tako ni nobena skrivnost. Da je za njegovo slovo od bogatega podjetja in izdatne pogodbe kriv Janez Janša, tudi ni nobena skrivnost.«

Zgornji zapis je namreč lažniv. Gen-I je predhodno bil v lasti Roberta Goloba, nakar so vanj vstopili državni in zasebni lastniki. Gen-I nikoli ni skrival, da želi delovati kot javno-zasebno partnerstvo in dolgoročno celo kotirati na borzi. Nikakor pa nikoli ni bilo govora o menedžerskem prevzemu. Več o tem si lahko preberete v članku Finance: <https://www.finance.si/8982165/Kratka-zgodovina-boja-za-GEN-I-Od-LDS-Bavcarja-in-poslov-z-Ribicem-do-parkirisc-in-politcnih-menjav>. Prosim, če avtorja pozovete k ustreznim popravkom članka. Žalosti me dejstvo, da postajate Nova24.«

Varuhinja je pojasnila, da imajo glede popravkov, v skladu z Zakonom o medijih, pristojnosti odgovorni uredniki in ne varuhinja, ter dodala:

»Je pa v varuhovi pristojnosti, da pojasnjuje, kaj so kolumne in česa ne smejo vsebovati. Kolumna sodi med žanre komentatorske vrste, za katere velja, da lahko, za razliko od informativnih novinarskih žanrov, avtor v njih izraža tudi svoje analize, ozadja, mnenja in stališča. Mora pa mnenja logično utemeljiti s preverljivimi dejstvi. Torej: tudi kolumne ne smejo vsebovati laži.

Čeprav je preverjanje laži in objava popravka zakonsko varovana s pravico do popravka, ki ni v moji pristojnosti, sem s pomočjo članka v Financah, ki ste ga priložili kot referenco, preverila navedbe, za katere menite, da so sporne.

Da je zapis *"Da je želel državno družbo Gen-I odkupiti Robert Golob, ni bila nikoli skrivnost. Da mu je spodletelo, prav tako ni nobena skrivnost. Da je za njegovo slovo od bogatega podjetja in izdatne pogodbe kriv Janez Janša, tudi ni nobena skrivnost"* v celoti lažniv, kot navajate, ne drži, vsaj ne za prva dva stavka, saj je bilo o tem v medijih veliko napisanega, tudi v članku, ki ga navajate. Zelo trhel pa je zadnji stavek, vendar temu ne oporekate. Iz članka v Financah, ki ga prilagate, pa ne izhaja, da bi bil Robert Golob lastnik družbe Gen-I.«

II. UPORABNIŠKE VSEBINE

Ukinjeni blogi

Uporabnica **D. P.** je spraševala po storitvi, ko jo je MMC nudil, a lani jeseni ukinil, in sicer blogosferi oz. spletnem mestu Moj splet.

»Blog je bil ukinjen, kar se mi zdi škoda.

V primeru, da dobite veliko sporočil ljudi, ki si želijo, da bi blog ponovno vzpostavili, se boste zavzeli za to?«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Ob ukinitvi bloga so dali vsem tri mesece časa, da so prenesli vsebine blogov, o ponovni vzpostavitvi bloga pa ne razmišljajo.

Varuhinja se načeloma ne sme opredeljevati do vsebin za naprej, kar je posredno tudi blog. Če bi dobila veliko želja za ponovno vzpostavitev bloga, pa bi z njimi seznanila pristojne.«

Več o ukinitvi blogov je zapisano v mesečnem poročilu za avgust 2021 (Ugašanje portala moj splet, str. 42) in za september 2021 (Ugašanje portala Moj splet, drugič, str. 36).

Komentiranje na spletnem mestu [rtvslo.si](https://www.rtvsl.si)

Varuhinja je prejela 23 odzivov, povezanih s komentiranjem na spletnem mestu [rtvslo.si](https://www.rtvsl.si). Večinoma so se pritoževali, ker so bili njihovi komentarji zbrisani. Pritožnike je po pojasnilo napotila na moderatorje komentiranja.

Ena pripomba se je nanašala na domnevno cenzuro pri objavah komentarjev na MMC:

»Pišem vam še enkrat, tokrat zaradi cenzure na MMC. Odkar je tam nastavljen Pirkovič, se brišejo vsi komentarji, ki so kritični do trenutne oblasti, ali pa sploh niso kritični. Če samo odgovoriš kateremu desničarju, si zbrisan. Ja, zato sem napisal na moderatorje tudi kakšen žaljiv komentar. Sedaj so me popolnoma zablokirali, noben komentar se ne objavi. Medtem desničarji lahko pljuvajo vse povprek. To bi naj bila

uravnotežena javna RTV? Popolna cenzura pred volitvami za tiste, ki ne kimajo vladi? Postali ste podobni ruskim medijem, o katerih imate toliko za povedati.« (S. N.)

Varuhinja je odgovorila, da za moderiranje komentarjev na MMC skrbi več administratorjev in dodala:

»Za preveritev vaših navedb sem 2.4. ob 20.21 in 20.30 kot primera pregledala komentarje pod dvema člankoma. Pod člankom o NSi kot vladni stranki je vseh 19 komentarjev na prvi strani kritičnih do stranke in njenega predsednika, pod člankom »Združenje nadzornikov po imenovanju Košoroka: Nadaljevanje slabih praks« pa je med 19 komentarji 1 v prid Košoroku in vladi, dva sta nevtralna, vseh ostalih 16 pa je kritičnih do Košoroka in vlade. To pomeni, da vaša navedba o brisanju do oblasti kritičnih komentarjev nikakor ne drži.«

Uporabnik spletnega portala in pisec komentarjev na spletnem RTV SLO **Ž. A. P.** je varuhinji poslal tudi **pohvalo**:

»Pozdravljeni, obrazec je namenjen pritožbam, vseeno pa bi rad izrekel pohvalo RTV MMC-ju za zanimive debate pod novicami. Ste eden redkih portalov, ki omogoča takšne debate pod dogajanjem v Ukrajini. Zavedam se, da novinarji ne morejo pokriti vseh reči, zato je ta prostor za nas bralce še kako dobrodošel, saj si lahko izmenjamo mnenja o rečeh, ki nas zanimajo. Morda nekoliko manj cenzure z vaše strani in več svobode na naši strani, zavedam pa se, da so takšni časi, ko je lahko že vsaka beseda problematična. Vaše novice bi bile brez prispevkov bralcev veliko bolj siromašne, saj vsega en človek pač ne more povedati. Vse dobro vam želim še naprej.«

Varuhinja se je piscu zahvalila in mu odpisala: »Veseli me, da ste zadovoljni z možnostjo komentiranja na MMC. Moderiranje komentarjev je sicer zaradi velikega števila komentarjev kar zahtevno, je pa možnost komentiranja zelo demokratična oblika javne razprave, ki prispeva k izmenjavi misli. Nekateri komentatorji se sicer pritožujejo nad brisanjem komentarjev, vendar ste komentatorji zavezani pravilom komentiranja in tudi kot varuhinja menim, da se da povedati vse tako, da se nikogar ne prizadene.«

III. STORITVE

Napačni podnapisi za gluhe in naglušne

Gledalka **M. P.** je opozorila, da so bili 18. 4. pri predvajanju posnetka seje državnega zbora na TV SLO 3 napačni in glede na vsebino neprimerni podnapisi za gluhe in naglušne.

»To je norčevanje iz poslancev, nas davkoplačevalcev, predvsem pa iz slušno prizadetih oseb, katerim so, vsaj menim, ti podnapisi namenjeni.«

Varuhinja se je glede zadeve pozanimala v pristojni službi MMC-ja:

»Odgovorili so, da je bila napaka posledica menjave DVB-T sistema oddajanja pred prazniki pri Oddajnikih in zvezah. Težave uspešno rešujejo in pričakujejo, da se ne bodo več ponavljale.

Tudi iz vsebine podnapisov je moč razbrati, da je šlo za tehnično napako in ne za namerno nagajanje ali človeško malomarnost. Kljub temu se vam zanjo iskreno opravičujem.«

Predvajanje televizijskega programa v živo/težave

Uporabnik **D. V.** je sporočil, da ima težave pri spremljanju televizijskega programa preko spletnega predvajalnika, izpostavil je težave pri predvajanju Dnevnika na TV SLO 1 na volilni večer.

»Vaš program spremljam izključno preko interneta (MMC) in le ob pomembnejših dogodkih. Imam kakovostno (optično) povezavo in pri prenosih v živo iz drugih virov tudi pri visokih ločljivostih (npr. Youtube live ipd.) nimam prav nobenih težav. Žal pa na vašem programu ob pomembnejših dogodkih redno prihaja do težav v smislu, da se predvajanje TV-programa zatika, včasih pa povezave tudi ni mogoče vzpostaviti. Nazadnje se je npr. to dogajalo danes v primeru predstavitve rezultatov volitev, ko je bilo mogoče prvi del Dnevnika spremljati le s stalnimi prekinitvami. Prosim vas, da se to uredi, da bom lahko vaš program, ki ga tudi plačujem, spremljal na ustrezni kakovostni ravni.«

Vodja MMC-ja **Anže Ančimer** je sporočil, da so težavo zaznali in uredili v nedeljo (24. 4.) zvečer: »Zdaj bi morale delovati tako, kot je treba.«

RTV SLOVENIJA

I. JEZIKOVNA KULTURA

(Ne)sklanjanje ženskih priimkov

Varuhinja je prejela dva odziva glede sklanjanja ženskih priimkov v vsebinah RTV Slovenija. **F. V.** je sporočila, da jo moti, da se priimki ne sklanjajo oz. da se ne uporablja pridevniške oblike, gledalca **D. V.** pa uporaba pridevniška oblika ženskih priimkov moti.

»Imam veliko težavo s sklanjanjem ženskih priimkov na RTV Slovenija. Na RTV namreč ženskih priimkov ne sklanjajo, tudi če so brez imena ali naziva. Tudi po več mesecih/letih te prakse še vedno to občutim kot maličenje slovenskega jezika, problem pa je tudi razumljivost – sklon v slovenščini ni za okras.

Ukinitev sklanjanja ženskih priimkov (s podaljševanjem osnove na –ov) naj bi delali zaradi enakopravnosti spolov in zagotovo se nekatere čutijo prizadete. Jaz osebno pa ne poznam niti ene osebe od najmlajše do najstarejše generacije, ki bi se zaradi sklanjanja priimka s podaljševanjem osnove čutila prizadeta – torej je tudi ta množica velika. Nam je pa skupina prizadetih vsilila jezikovno normo, zaradi katere je marsikomu neprijetno.« (**F. V.**)

»Virus sklanjanja pa kar ne pojenjuje.« (**D. V.**)

Pojasnilo jezikovne svetovalke **Saše Grčman** v imenu jezikovnih svetovalcev:

»Obravnavata problematiko sklanjanja in nesklanjanja oziroma pridevniške oblike priimkov, kadar označujejo ženske, se je v javnosti tako razmahnila, da to že dolgo ni več samo lektorsko vprašanje, ampak predvsem sociološko. Dovolj zgovorne in bogate s primeri so [Smernice za spolno občutljivo rabo jezika](#), v katerih med drugim piše: »Spolno občutljiva raba jezika označuje prizadevanja, da v govoru in pisanju tudi z jezikovnimi sredstvi, ne le z vsebinskimi prvini, naslavljamo in obravnavamo ženske in moške enakovredno.«

Novinarji so pri tem različnega mnenja. Nekateri sledijo omenjenim smernicam in zato v vseh primerih zagovarjajo nepridevniško obliko, nekatere pa ta zaradi nadaljnjega nepregibanja v drugih sklonih zelo moti, saj nasprotuje uveljavljenemu načinu pisanja ter otežuje razpoznavanje skladenjske vloge v besedilu (sklona). Ob tem pa se zastavlja vprašanje dosledne rabe spolno občutljivega jezika, kar pomeni tudi vpeljavo podvezaja kot znak nebinarnosti. Dosledno upoštevanje teh priporočil poročevalska besedila podaljša za najmanj dva znaka na omembo človeka, kar se zdi nesprejemljivo.

Prevladuje mnenje, da je pri navajanju moških in žensk najprimernejša in najnevtralnejša uporaba imena in priimka.

V nadaljevanju besedila ali pogovora pa lahko enakopravnost žensk izkazujemo z uporabo nazivov, naslovov in feminativov ter priimkov (npr. doktorica Novak, direktorica Anja Struna, premierka Bratušek, gospa Juvan ...).

Ena od izraznih možnosti pri navajanju žensk, kadar se priimek pojavi samostojno, je pridevniška oblika z obrazilom -ova, npr. Juvanova (Za nekatere je sporno, ker ga povezujejo s svojino, torej lastništvom moških sorodnikov nad imenovano, vendar se v stavku -ova pritika zaradi svoje slovnične funkcije ter je le nadomestilo obrazilu -ka, -ica za ljudske Medved – Medvedovka, Pirman – Pirmanca.). V jeziku ima zlasti razločevalno vlogo, saj sicer iz sobesedilnega okolja ni vedno razvidno, ali gre za žensko, zlasti v naslovih (npr. Juvan tokrat le na stopničkah).

Pridevniška oblika je najkrajša, zato jo novinarji zaradi ekonomičnosti v poročanju ali ob omejenosti prostora v naslovih ali napisih na zaslonu uporabljajo takrat, ko morajo zgoščeno povedati čim več (Janša in von der Leynova). To namreč prinaša pragmatičnost in jedrnatost, ki sta v medijskem okolju zelo dobrodošli.

Pridevniška oblika priimka izraža tudi nediskriminatoren vidik, pravzaprav bi diskriminatorno lahko bilo, če ne bi smeli uporabljati pridevniške oblike priimkov. Na primer: Anamarija Lampič ima brata Janeza, ki je tudi smučarski tekač. Če bi nastopila v paru, bi ju verjetno kdo napovedal kot – naslednja na progi sta Lampič in Lampič. Ob slogovno ustrežnejši navedbi Naslednja sta Lampičeva. Tu se kaže, da pripona -ov ni omejena le na žensko, ampak se rabi tudi za moške, ko nastopajo skupaj. Med epidemijo bi lahko v podobnem kontekstu nastopila tudi Mateja Logar in Anže Logar. Zamislite si morebitni položaj: »Logar pravi, da moramo še naprej spoštovati zaščitne ukrepe, Logar pa dodaja, da moramo biti odgovorni drug do drugega.«

Uporaba slenga v razvedrilnih in otroških vsebinah

Varuhinja je prejela dve odziva glede uporabe slenga v programskih vsebinah.

Poslušalca **S. P.** je zmotila uporaba besede »okej« v oddaji Radijski ringaraja, z dne 2. 4. (Prvi, Radio Slovenija).

»Beseda 'okej' obupno udari po ušesih, saj je ni v našem slovenskem besednjaku. Če že nečemu pritrjuje, ima na voljo lepe slovenske besede ali vzklike. Še dobro, da naši otroci to soboto niso poslušali vaše oddaje, saj jih sami navajamo k temu, da ne bi uporabljali tujih besed. Če pa jih že, potem želimo, da v celoti govorijo v tistem tujem jeziku, ne pa, da lepo slovenščino packajo z uvoženimi (OK) in podobnimi izrazi.«

Poslušalec je prejel odgovor **pisarne varuhinje**, da je v Slovarju slovenskega knjižnega jezika beseda 'okej' označena kot pogovorna, v Pravopisnem slovarju kot sleng ter da je v skladu s poklicnimi merili, da se pri vodenju pogovorov uporablja splošni pogovorni jezik:

»Dodajamo, da je uporaba jezika in dopustnost uporabe tujk oz. slenga odvisna od žanra oddaje in občinstva, kateremu je oddaja namenjena. V primeru, ki ga izpostavljate, gre za otroško oddajo, namenjeno mlajšim otrokom, vaše sporočilo se nanaša na pogovor v živo. Temu (žanru in občinstvu) je prilagojena tudi uporaba jezika. Da se uporaba jezika lahko prilagaja glede na govorni položaj, format oddaje, vlogo sogovornika v družbi in pričakovano občinstvo, priča denimo tudi Smernica o naslavljanju oseb v programih in vsebinah RTV Slovenija, kjer je zapisano, da naj bo naslavljanje v otroških in mladinskih oddajah prilagojeno starosti sogovornikov in občinstva.«

Pritožnik z odgovorom ni bil zadovoljen, zato je prejel dodatno mnenje **varuhinje**, »da morajo novinarji in voditelji - še zlasti v oddajah, namenjenih otrokom - uporabljati čim boljši slovenski jezik. To med drugim pomeni tudi čim manj tujk. Namesto besede 'okej' imamo pestro paleto slovenskih izrazov, zato je res škoda, da jih ne uporabimo. Radijski programi RTV Slovenija pa so preveč kakovostni (tudi jezikovno), da bi se jim zaradi takšnega občasnega zdrs poslušalci izogibali.«

Varuhinja je dodala, da bo na zadevo opozorila tudi na seji komisije za otroške in mladinske programe.

Gledalko **F. Š. P.** pa je zmotila uporaba slenga v razvedrilni oddaji TV Slovenija:

»Čeprav lahko človek zamenja kanal in ne posluša, če mu ni všeč, a vseeno mislim, da je potrebno opozoriti, da se prepogosto uporabljajo ne slovenske besede "žur, žuranje, žuriranje," na nacionalni tv, zlasti v oddaji V petek zvečer. Verjetno želijo biti všečni in zabavni, ne vem komu, ampak imamo krasne slovenske besede "zabava, praznovanje". Ni pa to edina oddaja v kateri je zaslediti "žur" in pa "full".«

Pritožnica je prejela pojasnilo pisarne varuhinje.

II. OGLAŠEVANJE

Oglasi političnih strank v času predvolilne kampanje

Dva uporabnika spletne strani rtvslo.si je zmotil oglas politične stranke. Primer.

»Kolikor se mi zdi absurdno, da se na RTV pojavljajo oglasi, čeprav naj bi bila financirana s strani državljanov, to še nekako toleriram. Kar me pa moti, je pa to, da začne RTV objavljati reklame za politične stranke. Res bi cenil, če bi RTV začel delati na tem, da postane verodostojen in nevtralen medij za javnost, ki ga financira.« (A. R.)

Pojasnilo **varuhinje**:

»Čas, ki ga RTV Slovenija lahko nameni oglasom, je natančno določen in tudi omejen z maksimalno količino časa v Zakonu o medijih, ki v členu 98 določa:

(1) Skupni obseg oglasov in drugih plačanih obvestil, objavljenih prek programov Radiotelevizije Slovenija, ne sme presegati petnajst (15) odstotkov dnevnega oddajnega časa.

(2) Skupni obseg oglasov, objavljenih v programih Radiotelevizije Slovenija, ne sme presegati deset (10) odstotkov dnevnega oddajnega časa.

(3) Delež oglasov in drugih plačanih obvestil v programih Radiotelevizije Slovenija v okviru cele ure ne sme preseči dvanajst (12) minut, v času med 18. in 23. uro pa v okviru cele ure ne sme preseči devet (9) minut.

Oglaševanje političnih strank na RTV Slovenija pa podrobneje opredeljuje Zakon o RTV Slovenija, ki v 10. členu pravi:

(1) V programih RTV Slovenija ni dovoljena politična propaganda.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka je politična propaganda dovoljena v času volilne kampanje v skladu z določbami zakona, ki ureja volilno kampanjo.

(3) Politična propaganda po tem zakonu so politično propagandna sporočila (spoti) in druge oblike politične propagande, katerih namen je vplivati na opredelitev volivcev pri glasovanju na volitvah.

(4) RTV Slovenija sme objavljati politično propagandna sporočila samo z navedbo naročnika. Za vsebino takega sporočila je odgovoren naročnik.

Iz Zakona o RTV Slovenija torej izhaja, da je oglaševanje političnih strank **dovoljeno zgolj v času uradne volilne kampanje**, letos pred parlamentarnimi volitvami torej od 24. marca do 22. aprila. Če gre za oglaševanje političnih strank zunaj volilne kampanje, mora Služba za trženje programov RTV Slovenija, v skladu s [Poklicnimi merili](#) (tč. 19.2 Oglaševanja in promocija) **izvedbo naročila zavrni**. Takšno oglaševanje torej ni dovoljeno.

RTV Slovenija sama ne more odločati o tem, ali bo predvajala oglase ali ne. Odločitev o načinu financiranja javnega RTV servisa je v rokah države oziroma parlamenta kot

zakonodajalca, ki lahko z zakonom tudi prepove oglaševanje in zagotovi druge vire prihodkov.

Novinarski in ostali vsebinski del vsebin RTV Slovenija je neodvisen od oglaševalcev, tako kot bi morale biti v vseh medijih. Oglasi so tudi jasno ločeni od ostalih vsebin.«

III. TEHNIČNE ZADEVE

Težave s signalom

Varuhinja je pritožbo **I. P.** glede težav s signalom uspešno rešila v sodelovanju z oddelkom Oddajniki in zveze.

Nekakovosten zvok v Odmevih

Gledalec **S. Ž.** se je pritožil nad nekakovostnim zvokom v Odmevih, 11. 4., pogovor s prof. Verčičem:

»Pozitivno je bilo, da ste dodali podnapise. Zvok je pravo mučenje. Vzpostavite nazaj minimalne tehnične standarde in se jih držite. Če zoom in podobna neprofesionalna orodja ne delujejo, pojdite do sogovornika, ali naj le-ta pride v studio.«

Varuhinja je gledalcu pritrdila, da je bil zvok pri tem pogovoru res zelo slab.

»Tudi sama sem se že med oddajo vprašala, zakaj niso mogli poslati kamere do dober kilometer oddaljene Fakultete za družbene vede, kjer je zaposlen prof. Verčič. Toda preden sem kar koli sklepala na pamet, sem vprašala za pojasnilo urednika oddaje **Aleša Maleriča**. Odgovoril je, da sogovornika na dan snemanja ni bilo v Ljubljani, zato so se dogovorili za pogovor prek skyja, kar so v času pandemije večkrat uspešno izvedli. V tem primeru pa je zvok med snemanjem večkrat nihal, na obeh straneh zveze so iskali tehnične rešitve in alternative in pogovor večkrat snemali. Ker so pogovor snemali pozno zvečer, tudi ni bilo možnosti, da bi na to lokacijo poslali vklopno ekipo. Zato so se odločili, da pogovor podnaslovijo, da je bil za gledalce vendarle vsebinsko razumljiv. Urednik je še pojasnil, da so pogovor napovedali ob koncu Slovenske kroniko, zato ga niso mogli iz Odmevov kar umakniti, poleg tega bi s tem nastala v oddaji praznina, ki jo je tako pozno težko zapolniti.

Odgovor urednika ne spremeni dejstva, da je bil posnetek zvočno slab, pojasni pa način pripravljanja dnevnih poročil, pri katerih mora biti brežhibnih zelo veliko podrobnosti in če se pri eni od teh kaj zalomi, se to zelo pozna pri končnem izdelku.«

IV. DOSTOPNOST IN PRILAGOJENI PROGRAM

Zvočni podnapisi

Gledalca **L. Č. G.** in **D. P.** sta se obrnila na varuhinjo z vprašanjem, zakaj e-bralec ne deluje.

»Najprej naj vas pohvalim, da je e-bralec deloval brezhibno do danes (op. a.: 7. aprila), ko ni prebral niti ene besede ne pri Dnevniku ob sedmi uri ne pri Odmevih.« (**D. P.**)

Varuhinja je pridobila odgovor pri **vodji TV produkcije**, ki je sporočil, da se je težava nepravilnega delovanja in kasneje nedelovanja sinteze pojavila po spremembi hišnega formata datotek za zagotavljanje podnapisov (sistemska nadgradnja). Šlo je za tehnično napako, ki so jo odpravili.

Gledalec **G. A.** pa je podal pritožbo z naslednjo vsebino:

»Izražam veliko nezadovoljstvo z računalniškim prevajanjem izjav, komentarjev in podobno v slovenščino. Prevodi so daleč od sprejemljivega nivoja. Čudim se, da še vedno po več mesecih niste nič popravili računalniških prevodov. Zahtevam, da prevode ponovno opravljajo osebe, ki so usposobljene za to delo.«

Mateja Vodeb, vodja Službe za dostopnost:

»Predvidevam, da imate pomotoma vklopljeno storitev zvočnih podnapisov. Storitev zvočnih podnapisov s pomočjo sinteze govora je namreč namenjena slepim in slabovidnim, ki ne zmorejo prebrati podnapisov. Storitev je bila uvedena na pobudo Zveze slepih in slabovidnih, katere člani enako sintezo uporabljajo tudi v vsakdanjem življenju.

Za osebe, ki nimajo okvare vida, ne potrebujejo zvočnih podnapisov in ne uporabljajo govorne sinteze kot nujen tehnični pripomoček, je tak način lahko moteč. Zato je storitev zvočnih podnapisov omogočena na način osebne nastavitve. V meniju sprejemnika je mogoče kadarkoli storitev zvočnih podnapisov vključiti ali izključiti v skladu z navodili, ki jih najdete na specializirani spletni strani www.dostopno.si na povezavi: <https://www.rtv slo.si/dostopno/o-tehniki-zvocnih-podnapisov/506554>.

TV-vmesnik in nedostopen teletekst

Gledalka **Š. L.** je varuhinjo opozorila na svoje dopisovanja s kabelskim operaterjem, saj preko novega TV-vmesnika ne more več spremljati televizijskih programov javne televizije s podnapisi za gluhe in naglušne. Zapisala je:

»TTX uporabljam na programih RTV Slovenija 1 in 2, ker oni podnaslavlja oddaje za gluhe in naglušne, komercialne televizije pa tega ne delajo. Z vašim ravnanjem mi onemogočate spremljanje slovenskega televizijskega programa in kratite moje pravice. Prosim vas, da me razsvetlite, kako lahko preko vašega servisa gledam slovenski program javne televizije.«

Vodja MMC **Anže Ančimer** je pojasnil:

»RTV Slovenija tukaj ne more pomagati, ker gre za izključno ponudbo na strani ponudnika, ki ne ponuja Teletexta v okviru njihovih set top boxov (Telekoma v primeru gledalca). Lahko pa ga spremlja preko spletnih strani RTV Slovenija.«

Po posredovanju varuhinje pa so iz Telekoma že v nekaj dneh gledalki in varuhinji odpisali, da bodo težavo uredili:

»Vsem NEO uporabnikom na fiksnem priključku, ki uporabljajo storitev televizije Telekoma Slovenije, bomo najkasneje v mesecu septembru 2022 omogočili uporabo podnapisov v storitvi Teletekst za tiste TV-programe, ki to omogočajo. V Telekomu Slovenije se zavedamo svoje odgovornosti tudi do ranljivih skupin in bomo odgovorno delovali tudi v prihodnje.«

Pritožnici so za vmesni čas zagotovili uporabo TV-vmesnika, ki storitev podpira.

Vodja MMC **Anže Ančimer** pa je na to še dodal: »Mi že intenzivno iščemo rešitve, da bi še na drugačen način omogočili prikaz podnapisov, ampak moramo še doreči tehnične standarde.«

V. VARUHINJA

Obisk misije OVSE/ODIHR

V četrtek, 14. aprila, sta varuhinjo obiskala medijska analitičarka **Sanita Jemberga** in **Miha Turk**, pomočnik medijskega analitika v misiji OVSE/ODIHR za ocenjevanje volitev v Sloveniji. Kot vodilno mednarodno organizacijo za opazovanje volitev v Evropi se je misija na povabilo vlade mudila v Sloveniji z namenom, da oceni skladnost volitev z mednarodnimi standardi. Kot sta pojasnila člana misije, delajo neodvisno od vsakogar, pred volitvami so se srečali z zainteresiranimi stranmi, nevladnimi organizacijami, akademiki, različnimi državnimi in civilnodružbenimi akterji.

Naloga medijskega analitika na tej misiji je oceniti celotno medijsko krajino z vidika svobode izražanja, preučevanje glavnih vprašanj, pravni okvir in tudi samo poročanje o volitvah.

V daljšem razgovoru je varuhinja članoma misije predstavila svoje poglede na delovanje medijev v času predvolilne kampanje. Med problemi, ki jih je zaznala, je omenila, da nekateri mediji ne predstavljajo celovito vseh strank in kandidatov, ki sodelujejo na volitvah, zlasti ne manjših strank, ki jih nekateri mediji povsem zanemarjajo. Kot razlog za to je omenila zakonodajo, ki medijev k temu ne zavezuje, z izjemo RTV Slovenija.

VI. SPLOŠNO

Aktiv MMC: protest ob diskreditaciji novinarke

Na varuhinjo je bil so-naslovljen dopis Aktiva MMC, ki je vodstvo RTV Slovenija in pristojne pozval, da se odzovejo »na namerno zavajanje in diskreditacije, ki jih na družbenem omrežju Twitter širi predsednik vlade«, in sicer v zvezi s poročanjem novinarke MMC-ja.

Odgovor **varuhinje**:

»Od začetka mandata varuhinje 18. januarja letos sem večkrat opozorila, da je eden izmed pogojev, da so pravice gledalcev, poslušalcev, bralcev in uporabnikov RTV vsebin spoštovane in varovane, tudi profesionalno in neodvisno novinarstvo. To pa je možno samo brez vsakršnih pritiskov na njihovo delo. Zato obsojam vsakršne pritiske na novinarje in urednike na RTV Slovenija, na ta pojav sem opozorila v mesečnem poročilu za februar, precej odzivov gledalcev, poslušalcev, bralcev in uporabnikov, ki so osebno napadali ali žalili novinarje ali urednike, sem zavrnila.

Ker se v marcu in aprilu pritiski in žalitve samo še stopnjujejo (tako v odzivih, ki jih prejemam, predvsem pa na družbenih omrežjih), bom na to opozorila v obeh mesečnih poročilih, v vseh javnih odzivih in nastopih ter v sklopu komisij in sej Programskega sveta.«

PRILOGE

Priloga 1: Poročilo varuhinje o predvolilnih soočenjih v programih RTV Slovenija

1) UVOD

Varuhinja je aprila prejela 113 pisnih in 15 telefonskih odzivov, povezanih s predvolilnimi soočenji pred parlamentarnimi volitvami v programih javne radiotelevizije. En odziv, pohvala, se je nanašala na radijsko Prvo veliko predvolilno soočenje predsednikov vseh strank (Studio ob 17.00, Prvi), z dne 30. marec. Ostali odzivi (127) so se nanašali na televizijska soočenja (TV SLO 1), nekaj od teh je bilo splošnih.

2) ODZIVI NA SOOČENJE 31. MARCA

Pet (5) odzivov se je nanašalo na oddajo »Slovenija zdaj: Soočenje parlamentarnih strank« (31. 3.), voditeljica Andreja Gregorič, gledalci so izpostavljali predvsem svoje **nezadovoljstvo z odločitvijo vodstva RTV Slovenija, da stranke Gibanje svoboda ni na soočenjih parlamentarnih strank, stranka Naša dežela pa je.**

»Madež te oddaje je bil seveda tudi prisotnost neparlamentarke (ugotovitev vaše pravne službe) g. Pivec, tako da kompletan format absolutno NI zadostil temu, kar bi lahko imenovali visoko profesionalna in politično nepristranska oddaja.« (P. H.)

»Soočenja niso zanimiva zato, ker ni pomembnih akterjev kot na pop tv. Ni stranke Gibanje Svobode, da bi ocenili, če so res tako aktualni. Lep pozdrav in upam, da boste kaj spremenili.« (D.K.)

»...je na sklep direktorja RTVSLO določeno, da je stranka Naša dežela parlamentarna stranka. Iz tega razumem, da je g. Andrej Grah Whatmough sam določil, da je stranka Naša dežela, ki ni v trenutnem parlamentu, ima pa eno članico in kandidatko za volitve, ki je v parlamentu in je nepovezana poslanka NeP in ni v nobeni poslanski skupini, parlamentarna stranka. Hkrati tudi razumem, da je Andrej Grah Whatmough sam določil, da je stranka Gibanje Svoboda, ki je ni v trenutnem parlamentu, ima pa dva člana, ki sta v trenutnem parlamentu in sicer v poslanski skupini nepovezanih poslancev – poslanska skupina NeP in sicer Janja Sluga in Jurij Lep, neparlamentarna stranka.« (J. D.)

Varuhinja je dobila v reševanje tudi pritožbo gledalca J., ki jo je naslovil na Službo Državne volilne komisije. V njej je med drugim zapisal:

»Pregledal sem razpored soočenj na "nacionalni" televiziji, saj me zanimajo predvsem soočenja izvenparlamentarnih strank, kajti znotrajparlamentarne imajo za sabo že 4 leta dosežkov ali izgub, torej ogromno priložnosti, kjer so se lahko izkazale ali (po domače rečeno) "popušile". Na strani <https://www.rtvlo.si/slovenija/parlamentarne-volitve-2022/soocenja-na-rtv-slovenija/615061> sem tako naštel 14 dogodkov na TV (radia ne štejem). Od tega so samo 4 termini (kar znese pičlih 28,57 %) namenjeni izvenparlamentarnim strankam, pa še to je v "non-prime-time" terminih (ob 17:30). Vse ostalo je namenjeno parlamentarnim strankam (kamor, če sem prav videl, štejejo tudi stranki Pivčeve in Goloba) in v domnevno najbolj gledanem terminu 20:00.«

Državna volilna komisija je gledalcu odgovorila, da vsebino, ki jo problematizira, ureja Zakon o Radioteleviziji Slovenija (ZRTVS-1), pristojnosti za nadzor nad izvajanjem tega zakona pa nima Državna volilna komisija, temveč inšpektorat za medije in tržni inšpektorat.

2.1) ODGOVOR IN MNENJE VARUHNJE

Varuhinja je glede uvrščanja strank med parlamentarne in neparlamentarne in glede terminov soočenj odgovorila:

»Zakon o RTV Slovenija v 12. členu določa, da mora RTV Slovenija dati v času volilne kampanje brezplačno na razpolago del programskega časa za predstavitev kandidatov in kandidatke, da morajo imeti vse stranke, ki so zastopane v parlamentu, na voljo enak čas in enake pogoje; politične stranke, ki niso zastopane v državnem zboru, morajo imeti na razpolago eno tretjino skupnega časa vseh strank, njihove predstavitve pa morajo potekati v terminih, ki so ločeni od terminov parlamentarnih strank.

Nekaj podrobnosti o tem, kako razvrščati stranke na soočenjih, določa Pravilnik o poklicnih standardih, ki v členu 3.2 v primeru dvomov, katere stranke so parlamentarne, RTV Slovenija napotuje, da pridobi uradno pojasnilo predsednika Državnega zbora in podatke iz centralnega registra MNZ. V istem členu določa še razvrščanje strank v posameznih oddajah z žrebom, vendar ob tem dvomno piše: »s čimer bo dana možnost, da bodo v soočenju zastopani tako kandidati neparlamentarnih strank kot kandidati strank, ki so zastopane v Državnem zboru.«

Menim, da se je tudi v tej volilni kampanji pokazalo, da Zakon o RTV Slovenija in Pravilnik o poklicnih merilih ne določata dovolj natančno podrobnosti predstavitve strank in kandidatov, niti pristojnosti sprejemanja odločitev, niti izvajanja nadzora. Tokrat je – že sredi volilnih soočenj – na predlog ene od strank poseglo tudi upravno sodišče z začasno odredbo, s čimer je med parlamentarnimi strankami nastopilo tudi Gibanje Svoboda. Dokončne odločitve sodišča pa še ni.

Zato sem že v poročilu za marec zapisala, da **bi moral Zakon o RTV Slovenija ali njegovi podzakonski akti natančneje določiti merila za uvrščanje strank in list med parlamentarne in neparlamentarne ali na drugačen način zagotoviti vsem državljanom, da se v predvolilnem obdobju prek programov in storitev RTV Slovenija celovito seznanijo z vsemi kandidati, strankami in njihovimi programi.** Na seji Komisije za informativne programe sem še povedala, da sedanja zakonodaja glede predvolilnega obdobja na RTV Slovenija po eni strani ni dovolj jasna, po drugi strani pa postavlja RTV Slovenija v neenakopraven položaj z drugimi mediji, saj je RTV Slovenija zavezana predstaviti državljanom vse stranke (kar je sicer pravilno, saj s tem zagotavlja državljanom ustavno pravico do obveščeniosti), zavezana je tudi ločeno predstaviti parlamentarne in neparlamentarne stranke, drugi mediji pa k temu niso zavezani in o številu predstavljenih strank in načinu predstavitve odločajo sami. Glede na javni status RTV Slovenija je takšno razlikovanje sicer možno, mora pa biti primerno predstavljeno javnosti.

Na moj predlog je Programski svet RTV Slovenija na seji 23. maja sprejel sklep:

'Programski svet RTV Slovenija je na predlog varuhinje pravic gledalcev in poslušalcev sklenil, da v pristojnih komisijah spodbudi razpravo o spremembi zakonodaje na področju, ki ureja

predvolilno kampanjo v medijih. Programski svet predlaga uredništvom RTV Slovenija, da opravijo analizo težav, ki jim jih povzroča trenutna zakonodaja, ki ureja predvolilno kampanjo.'

3) ODZIVI NA SOOČENJI 7. APRILA IN 14. APRILA

27 gledalcev se je pritožilo nad oddajama **Slovenija zdaj: Soočenje parlamentarnih strank (7. 4. in 14. 4.)**, voditelj Igor Pirkovič. En gledalec je oddajo in vodenje pohvalil, ostale pritožnike pa je zmotilo predvsem vodenje oddaje, pri čemer so se odzivi nanašali na vsebinsko vodenje in voditeljski slog, motilo jih je tudi, zakaj soočenja ne vodi kdo od primernejših voditeljev TV Slovenija:

»Zelo sem potr t nad vsem, kar se dogaja, v načinu vodenja in postavljanja neumestnih in za moj okus tudi žaljivih vprašanj.« (B. K.)

»Četrtkovo soočenje je šolski primer, kako lahko voditelj iznakazi tako pomembno oddajo kot so soočenja pred volitvami. Pravzaprav se sprašujem, ali ste popolnoma izgubili kompas in ste izgubljeni v iskanju primerne in kompetentnega voditelja ali pa se vaša hiša nevarno nagiba v smer amaterizma in grobo desničarskega ranga . Verjamem, da pretežni del gledalcev in gledalk raje poišče vaš konkurenčni program, kjer je tudi izbira gostov drugačna, bolj verodostojna.« (B. H.)

»Tako nekvalitetnega, diletantskega, amaterskega in nekultiviranega vodenja na javni TV še nisem doživela! Voditelj, ki sploh ne pozna tematike, enega stavka ne zmore povedati brez listka, se prepira z gosti, ko mu zmanjka argumentov, maliči slovenščino...!« (K. T.)

»Spoštovani, ob spremljanju predvolilnih soočenj se sprašujemo, kam je RTV pospravil svoje kompetentne novinarje?« (Ž.B.)

4) ODZIVI NA SKLEPNO SOOČENJE 21. APRILA

Največ odzivov, 8 telefonskih in 75 pisnih, je varuhinja prejela glede **soočanja »Slovenija zdaj: Veliko soočenje predsednikov parlamentarnih strank«**, z dne **21. 4.**, ki ga je vodil Igor Pirkovič. 69 gledalcev je izražalo predvsem ogorčenje in razočaranje nad načinom vodenja soočenja, ki ga je predčasno zapustilo več udeležencev. Med drugim so poudarjali, da je bil za potek oddaje odgovoren voditelj, ki da ni imel zadostnih voditeljskih kompetenc za vodenje tovrstne oddaje:

»To, kar ste danes predvajali, še nisem doživel, pa sem reden gledalec programov TV Slovenija. Novinar, ne glede na njegov ugled, ni dorasel vodenju zadnjega soočenja pred volilnim molkom. Sramota, da niste postavili bolj profesionalne novinarje, kateri takega cirkusa si ne bi dovolili. Do tega leta, kaj takega ni bilo.« (S. Š.)

»Včerajšnje soočenje je zagotovo najslabše v zadnjih 16 letih, odkar jih spremljam. Voditelj je pokazal, da je nedorasel in nesposoben za opravljanje tega dela. Krivda pa seveda leži tudi pri urednici IP, ki je izbrala voditelja ter prižgala zeleno luč formatu in vsebini oddaje.« (K. P. A.)

»Izražam globoko razočaranje in užaljenost ter prizadetost, ki jo je povzročilo včerajšnje soočenje. Celotna oddaja, njena vsebina, predvsem pa popolnoma neprimerno in neprofesionalno vodenje oddaje je ena največjih sramot nacionalne televizije. Ne bi se čudil, če bi se uresničile tudi napovedi, da bomo gledalci bojkotirali program nacionalne televizije in prenehali s plačevanjem prispevka.« (S. C.)

»Voditelj je slabo opravil svoje delo saj oddaja ni imela nobene vsebine. Dopuščal je osebna obračunavanja ,nekih konkretnih in „pametnih,, vprašanj pa sploh ni imel. Vse skupaj je bilo eno veliko razočaranje.« (K.H.)

»Kako je mogoče, da zadnje soočenje pred volitvami na nacionalni TV vodi samo en voditelj, ki več vljudnega, spoštljivega vedenja. Je mar to slika in odraz javne medijske hiše?« (N.B.)

»Pričakovala bi približno uravnoteženo vodenje soočenja strank v predvolilnem času na javni televiziji. Če se je uredništvo odločilo za izbor enega voditelja, bi na javni RTV pričakovala izbor vsaj približno nepristranega voditelja. Glede na izjavo vodstva RTV po sramotnem (sramotilnem) soočenju, me zanima, kako, na kak način vodstvo podpira neodvisnost novinarstva in obsoja zlorabo javnega medija. Vodenje tega soočenja je bilo zame močna zloraba javnega medija za določeno politično opcijo. Glede na javno izkazovanje voditeljevega prepričanja je bilo takšno vodenje tudi pričakovano. Se je vodstvo na kakršenkoli način potrudilo za vsaj približno uravnoteženost vodenja?« (J. Z. P.)

Med odzivi je bilo tudi **19 pohval**:

»Oddaja je bila vodena korektno. Noben udeleženec ni bil favoriziran. Udeležencem so bila postavljena enaka vprašanja. Nekateri udeleženci so namesto odgovorov na postavljena vprašanja žalili druge udeležence in celo moderatorja.« (D.N.)

»Očitno vnaprej predvideno, načrtovano in dogovorjeno sabotazo in miniranje oddaje s strani dela politike je uspešno in izkušeno zvozil, hkrati pa je omogočil, da smo lahko gledalci vsaj deloma videli pravo, neolepšano podobo strank ter njihovih predsednic in predsednikov.« (J.A.)

Za odziv na pripombe gledalcev sem prosila voditelja zadnjega predvolilnega soočenja in odgovorno urednico informativnega programa na TV Slovenija.

4.1) ODGOVORI VODITELJA, ODGOVORNE UREDNICE IN VODSTVA RTV SLOVENIJA

Voditelj **Igor Pirkovič** je odgovoril:

»Zelo zahtevno vodenje. Še sam sem izjemno ponosen nase, da je bila oddaja odpeljana profesionalno in korektno, kljub grobim napadom predstavnikov KUL-a name in kljub obupnim poskusom, da oddajo uničijo in jo zapeljejo v neobvladljivo stanje. Ob tem me skrbi molk novinarjev na RTV, ki bi morali ostro obsoditi tak pogrom dela politike nad voditeljem. Le spretnemu vodenju gre zahvala, da mini udar ni uspel. Nekatere novinarske organizacije zunaj RTV so eksces politikov v oddaji vendarle obsodile in, po mojem vedenju, bo zadeva dobila tudi mednarodni odmev. Molčali pa so tisti, ki so

ploskali tistim, ki so na javni tribuni povedali, da je njihov cilj prevzem RTV in da je njih več, tistih drugih pa manj in da vedo, kdo so. Njihovo hujskanje je nevarno in prosim, spoštovana varuhinja, da pripomorete, da ne ostane nekaznovano. Meni grozijo, a jaz nisem pomemben. Gre za glas pluralnosti, ki ga nova politika, vsaj po napovedih, v sozvočju s sindikati in aktivni, resno ogroža.«

Odgovorna urednica IP TV Slovenija **Jadranka Rebernik** je v daljšem odgovoru pojasnila:

»Zadnje predvolilno soočenje predsednikov parlamentarnih strank je bila ena težjih oddaj, pri kateri sem sodelovala. Voditelj je bil dobro pripravljen, na oddajo se je pripravljajal zadnji teden pred volitvami. Teme in vprašanja, namenjena politikom v studiu, so bila splošno politična – torej vse, kar je bilo aktualnega in pomembnega v mandatu dveh vlad, ki sta nam vladali v zadnjih 4-ih letih. Žal se je že ob začetku oddaje pričel napad na RTV Slovenija, vodstvo in samega voditelja, ki ni bil z ničemer izzvan, s strani predsednice SAB Alenke Bratušek. Ker sem pred oddajo dobila informacijo, da so predsedniki strank KUL-a dogovorjeni, da bodo morda šli iz studia, me nadaljevanje napadov in kritik teh politikov ni presenetilo. V režiji smo tudi že prej slišali njihovo dogovarjanje, ali bi šli ven ali ne, saj ena od predsednic najprej ni nameravala oditi. Nato jih je vse prehitel g. Jelinčič s svojim odhodom. Potem so si tudi vsi trije predsedniki KUL-a na nek način – pred odhodom – vzeli zaključno besedo, čeprav jim je voditelj povedal, da bo oddaja podaljšana in da je časa za razpravo dovolj. Ko so odšli, smo se med oglašil z voditeljem dogovorili, da opravi zaključno besedo še z drugimi predsedniki, ki so ostali v studiu. Razumljivo je, da je bila oddaja zaradi vsega tega dogajanja odmevna, žal zaradi drugih razlogov, kot smo jih želeli v ekipi.

Zaradi različnih očitkov o vodenju in vprašanjih, sem si oddajo kasneje ogledala večkrat. Prvi del pogovora, torej pred odhodom predsednikov, je bil odličen in vsebinski. Med politiki se je razvila prava debata, moja ocena je, da je bilo to eno redkih pravih soočenj v tej kampanji. Odprli smo različne teme, dotaknili smo se tudi njihovih dohodkov, tudi nekaterih odprtih vprašanj v zvezi z dr. Golobom, o katerih so poročali mediji (in kot smo videli, on s tem ni imel težav, na vsa vprašanja je odgovoril in tudi ni zapustil oddaje). Voditelj je dopuščal debato in replike, saj smo tako sproti dobili odgovore oziroma duele med politiki – temu so soočenja tudi namenjena. Menim torej, da voditelj ni v nobeni točki prekršil naših meril, bil je korekten do vseh gostov, tudi ob napadih posameznih politikov je ostal zbran in ni izgubil kontrole.

V letošnji kampanji za parlamentarne volitve smo imeli 14 soočenj. Še nikoli v zgodovini televizijskih soočenj jih nihče ni imel toliko. To je bil izjemno velik projekt, tudi z vidika izvedbe in tudi za našo tehniko. Izpeljan je bil odlično, brez posebnih napak, kljub različnim težavam. V tem času smo imeli v uredništvu 16 bolniških odsotnosti med novinarji in uredniki, od tega nekaj dolgotrajnih. Za nekatere bolniške odsotnosti smo izvedeli kratek čas pred oddajami, tako da smo morali iskati nadomestila. Zaradi boleznine urednice sem nekaj oddaj urejala tudi sama, saj bi sicer ogrožali druge redne oddaje. Zbolela je tudi predvidena voditeljica prvega soočenja, zato je morala v kratkem času vskočiti druga, ki je bila predvidena za vodenje soočenja kasneje v enem od štirih tednov

volilne kampanje. Sicer pa sem vodenje soočenj razporedila med širši krog novinarjev in voditeljev, tudi v odvisnosti od teme v posameznem tednu. Priložnost so dobili bolj izkušeni – Erika Žnidaršič, Vida Petrovčič, Seku M. Conde, Igor Pirkovič in Jan Novak, kot tudi mlajši kolegi, ki soočenj še niso vodili, Andreja Gregorič, Marko Milenkovič, Adrian Bakič, Boštjan Veselič Golob. Zadnje soočenje je vodil Igor Pirkovič sam, ker je predvidena sovoditeljica zbolela. Iskanje nove sovoditeljice ali sovoditelja dva dni pred soočenjem bi povzročilo nove težave z usklajevanjem, saj je vodenje v paru specifično. Enak problem smo zaradi bolezni imeli tudi za volilno nedeljo, ko je zbolela ena od predvidenih voditeljic volilnega nedeljskega večera in smo nato v vodenje vključili še Vido Petrovčič.

Štiri tedne predvolilne kampanje smo razdelili po najpomembnejših temah (zdravstvo, gospodarstvo, zunanja politika, pravosodje itd.), parlamentarne stranke smo razdelili na dve skupini (kombinacije strank smo v vsakem tednu zamenjali, da so se vsi srečali med sabo), da je bilo v posameznih oddajah manj sogovornikov in so lahko šli pri posameznih temah res v globino. Štiri soočenja smo namenili tudi neparlamentarnim strankam, lahko zatrdim, da toliko programskega prostora tudi te stranke še niso dobile. Dve soočenji sta bili namenjeni predsednikom parlamentarnih strank. Vsekakor menim, da so lahko gledalci in gledalke dobili veliko pomembnih informacij s pomočjo poglobljenih debat v številnih soočenjih, ki smo jih imeli tokrat na TV Slovenija. Podatki, ki so nam jih posredovali iz kontrolinga, pa kažejo, da so bila tudi odlično gledana.«

Varuhinja je med pripravo poročila prejela tudi sporočilo generalnega direktorja RTV Slovenija **Andreja Graha Whatmougha**:

»Glede na očitke, ki so se pojavili tako v interni kot tudi zunanji javnosti v zvezi z volilnimi soočenji, vam posredujem povzetek poročila o gledanosti Parlamentarnih volitev 2022, ki ga je za vodstvo pripravila Služba za programski kontroling RTV Slovenija.

Informativni program TV Slovenija pripravil več kot 27 ur programa namenjenega volilnim soočenjem. Vsako minuto volilnih soočenj si je ogledalo povprečno 6,4 % ali 123.300 gledalcev, vsaj del volilnih soočenj pa je spremljalo več kot milijon (1.060.300) različnih gledalcev oz. kar 55,4 % Slovencev. Najvišjo povprečno gledanost je dosegla volilna oddaja, predvajana 21. aprila, ki jo je spremljalo povprečno 11,9 % ali 227.400 gledalcev, starih nad 4 leta, oz. skoraj tretjina vseh gledalcev, ki so bili v času oddaje pred televizijskimi sprejemniki. Najvišjo gledanost je oddaja dosegla ob 21:19, ko jo je spremljalo skoraj 300.000 gledalcev. (Vir: RTV Slovenija iz raziskave AGB Nielsen Media Research, panelni vzorec 450 gospodinjev, starost nad 4 leta, gledanost znotraj istega dne).

Podatki torej kažejo, da smo z volilnimi soočenji izpolnili javno poslanstvo.«

4.3) PRESOJA VARUHINJE

4.3.1) Kontekst

Zadnje predvolilno soočenje je **nujno potrebno presojati v kontekstu vseh predvolilnih soočenj in celotnega dogajanja v predvolilnem času**. Že poročilo o odzivu gledalcev za marec je pokazalo

na nejasnosti glede predvolilnih soočenj, ki so v dobršni meri posledica po eni strani zapletene, po drugi stani pa tudi nedorečene zakonodaje in pravilnikov. Iz vsega tega javnost ni mogla razumeti, zakaj ima lahko večina medijev v skupnem soočenju stranko SDS in Gibanja Svoboda, RTV Slovenija pa ne, nezadovoljne so bile tudi majhne stranke, četudi jim je RTV Slovenija skoraj edina namenila možnost predstavitve. To se je odrazilo tudi v soočenju 7. 4. s protestom predstavnice Gibanja Svoboda in 14. 4. v izjavi predstavnika stranke Naša prihodnost in Dobra država. **Te nejasnosti, spremembe v statusu strank in različne razlage, kaj to pomeni za uspeh posameznih strank na volitvah, so se prelile tudi v splošen negativen odnos do soočenj na TV Slovenija nasploh.**

4.3.2) Spoštovanje Pravidnika o poklicnih standardih

Ne glede na to pa je potrebno presojati predvolilna soočenja tudi glede (ne)spoštovanja poklicnih standardov, ki so bili med najpogostejšimi očitki voditelju zlasti pri zadnjem soočenju. Pri preverjanju spoštovanja **Pravidnika o poklicnih standardih** v zadnjem predvolilnem soočenju kljub pogosto izrečenemu splošnemu mnenju, da je bilo vse narobe, **skoraj ni mogoče najti hujše konkretne kršitve**. Iz **točke 1** pravilnika, ki določa prav poklicna merila, tako v oddaji ni bilo možno zaznati kršitev natančnosti, preverjanja dejstev, verodostojnosti, odgovornosti in pravičnosti.

Nekaj odklona je bilo zaznati pri jeziku, saj je občasno zdrsnil na raven pogovornega jezika. Ne slovnično in pravopisno, glede tega so bila vsa tri soočenja zgledna, temveč predvsem **stilistično**. A tudi glede stila v zadnjem predvolilnem soočenju in s prvaki strank občinstvo upravičeno pričakuje jezik na najvišji ravni.

Manjše odklone je bilo zaznati pri nepristranskosti oziroma **videzu nepristranskosti**, pri čemer ni šlo toliko za objektivno dejstvo kot za vtis o videzu nepristranosti v delu javnosti. A ne glede na to, ali je imel ta vtis realno podlago v dejstvih ali ne in ne glede na to, ali je bil ta vtis v pregretem predvolilnem ozračju morda celo namerno sprožen, gre za okoliščino, ki bi jo moralo uredništvo upoštevati pri odločanju o zadnjem soočenju, saj se je ta vtis začel širiti že po soočenju 7. 4. in dodatno po soočenju 14. 4. Vtis o pristranosti RTV Slovenija (in posledično tudi voditelja) je bil v veliki meri tudi posledica nejasnosti o tem, katere stranke lahko nastopijo v soočenjih kot parlamentarne in kdo o tem odloča.

Za preverjanje spoštovanja Pravidnika o poklicnih standardih je pomembna tudi **točka 3.2**, ki v podtočkah a, b in e podrobneje določa vodenje soočenj političnih strank in kandidatov:

»- Razpravo v njih vodijo in usmerjajo novinarji, ki so v vlogi nepristranskega usmerjevalca razprave med predstavniki strank ali kandidati, najsi gre za odgovore na posamezno vprašanje ali pa o zaokroženih vsebinskih celotah.

- Novinarji, ki vodijo predvolilne oddaje, morajo vsakemu udeležencu omogočiti nastopanje v okviru dogovorjenih časovnih omejitev; tistim, ki teh omejitev ne spoštujejo, so dolžni odvzeti besedo.

- Predvolilne oddaje potekajo praviloma v živo, čas za odgovore in replike je omejen; stranke, ki ne izrabijo časa za dogovorjen nastop v predvolilnem soočenju, nimajo pravice do nadomestnega termina.«

Voditelju lahko glede spoštovanja teh treh podtočk v zadnjem soočenju očitamo le, da ni hitreje jemal besede sogovornikom, ker zaradi velikega števila sodelujočih posledično vsi niso prišli dovolj hitro na vrsto. V vseh soočenjih so sodelujočim merili čas, sodelujoči so imeli ves čas tudi vpogled v porabljeni čas. V soočenjih 7. 4. in 14. 4. se nad tem niso pritoževali, nekaj pripomb o (ne)pravočasnem dodeljevanju časa za replike je voditelj med oddajo upošteval, tako da so sodelujoči prišli do besede, tudi večjih pripomb nad vodenjem teh dveh oddaj sodelujoči niso imeli. Pritožbe nad neenakomernim odmerjanjem časa pa so imeli v zadnjem soočenju, kar je bil, kot so povedali, tudi eden od razlogov za odhod iz studia. Tudi v zadnjem soočenju pa glede neenakomernega odmerjanja časa voditelju ni možno očitati pristranskosti v prid ali na škodo posameznih sogovornikov, temveč le premalo odločnosti pri omejevanju vseh sodelujočih.

Bistvenih odklonov ni bilo zaznati niti pri spoštovanju **točke 5.6** Pravidnika o poklicnih standardih, ki glede žanra intervju, kamor soočenje lahko uvrstimo, pravi: »Ko sogovornik izrazi polemična stališča, jih je treba med pogovorom razjasniti. Nosilci javnih funkcij ali tisti, ki si to prizadevajo postati, ali tisti, ki zagovarjajo ali kritizirajo neko politiko, morajo biti nagovorjeni spoštljivo in z ustreznim profesionalnim tonom. Novinarji RTV Slovenija morajo delovati profesionalno: iskati odgovore, razmejiti razne dileme. Neprijazno nastopanje in vidna čustvena navezanost na eno stran v pogovoru ni znamenje profesionalnosti. Sogovornik ne sme dobiti vprašanj pred pogovorom.«

4.3.3) Kaj je šlo narobe

Toda tudi pri tej oddaji se je izkazalo, da **spoštovanje Pravidnika o poklicnih standardih za kakovostno in profesionalno oddajo ni dovolj**. Zanje morajo biti izpolnjeni tudi novinarski in uredniški »obrnitiški« standardi: da ima oddaja jasno začrtano zgradbo, vsebinsko zasnovo z logično razporejenimi glavnimi temami in podtemami ter vnaprej predviden in točno določen časovni potek. Glede tega je soočenje 21. 4. imelo pomanjkljivosti in napake. Zgradba in časovni potek sta bila razvidna, vendar sta se porušila zaradi premalo trdne vsebinske zasnove ali pa se je voditelj ni držal. To se je pokazalo v drugem delu oddaje, ko so bila nekatera vprašanja premalo konkretna, odgovori pa predolgi. Zato nekateri udeleženci dolgo časa niso prišli na vrsto in so postali nestrpni. Voditelj se na to ni dovolj hitro odzval, da bi odločno obrnil tok soočenja in ga spet usmeril v vsebinsko razpravo na posamezne konkretne teme. Oddaja je v določenem trenutku delovala, kot da je brez vsebinske zasnove.

Glede na pripombe nekaterih strank in dela javnosti na dotedanja soočenja in glede na zelo razgreto predvolilno kampanjo je bilo tako zahtevno soočenje možno pričakovati, zato bi moralo uredništvo zanj predvideti bodisi voditelja z odločnejšim slogom vodenja, veččega najzahtevnejših soočenj, bodisi dva voditelja. Kot izhaja iz pojasnila odgovorne urednice, se je uredništvo odločilo za voditeljski par, a je to izvedbo preprečila bolezen. Ker je bilo v tistem obdobju precej odsotnosti tudi zaradi covida in karanten, bi uredništvo lahko za vodenje pripravljalo še tretjega voditelja – če je bilo ob siceršnji kadrovski stiski uredništva to seveda sploh možno. **Primerno pa bi tudi bilo, da bi ob začetku soočenja ali ob očitku ene od sodelujočih voditelj pojasnil, zakaj soočenja ne vodita dva**, saj takšne nepojasnjene okoliščine puščajo prostor za (tudi napačna) sklepanja in interpretacije.

4.3.4) Zaključek

Čeprav bi z vidika gledalcev lahko sklepali, da je šlo pri zadnjem predvolilnem soočenju tako za slabo delo voditelja kot za napačno presojo uredništva o zahtevnosti oddaje in določitvi voditelja, pa - glede na pridobljene podatke in pojasnila - temu ne moremo pritrditi. Presoja zahtevnosti oddaje je bila prava, predviden voditeljski par bi ji bil zelo verjetno kos, a se je načrt zaradi bolezni podrl. Uredništvu tako lahko očitamo le, da ni – glede na pričakovano zahtevno soočenje – pripravilo nadomestne različice vodenja, voditelju pa premalo odločnosti in hitrega odzivanja na dogajanje.

Sodeč po odzivih gledalcev, ki vseh teh ozadij seveda niso poznali, je pustilo zadnje predvolilno soočenje črn madež na ugledu TV Slovenija. A če potegnemo črto pod vsa predvolilna soočenja na RTV Slovenija širše, z vidika izpolnjevanja temeljnega poslanstva javnega medije v predvolilnem času – da zagotovi državljanom in državljanom čim bolj podrobno in celovito predstavitev vseh strank, kandidatov in programov, ki sodelujejo na volitvah, je RTV Slovenija poslanstvo – kljub navedenim napakam in pomanjkljivostim - izpolnila. V večini drugih medijev so dobili državljanke in državljanje le informacije o največjih in najbolj izpostavljenih strankah in kandidatih, na RTV Slovenija pa o vseh, tudi količinsko in vsebinsko je bilo teh informacij največ. In prav to je temelj kakovostnega odločanja volivcev na volitvah, kar je za delovanje demokracije eden ključnih dejavnikov.

Ljubljana, 9. 6. 2022

Marica Uršič Zupan

Varuhinja pravic gledalcev, poslušalcev, bralcev in uporabnikov vsebin RTV Slovenija

Priloga 2: Poročilo o odzivih na oddajo Studio City

POROČILO O ODZIVIH NA ODDAJO STUDIO CITY – MAJ 2022

Aprila in maja je na naslov varuhinje pravic gledalcev prišlo 171 pisnih odzivov, povezanih z oddajo Studio City. 163 gledalcev se je zavzelo, da oddaja ostane na sporedu, 8 jih je temu nasprotovalo. Varuhinja je sprejela tudi nekaj telefonskih odzivov na to temo, ki pa v tem poročilu še niso zajeti. Mnogi gledalci so izražali željo, da pride njihov glas do odločevalcev o oddaji, zato posredujem povzetek odzivov odgovorni urednici informativnega programa in generalnemu direktorju RTV Slovenija, ki začasno opravlja tudi naloge direktorja TV Slovenija.

Da poročilo ne bo parcialno in izvzeto iz konteksta, naj najprej povzamem, kar sem glede oddaje Studio City navedla v poročilu za marec. Prve odzive gledalcev glede oddaje Studio City sem začela prejemati marca, po napovedi, da oddaje šest tednov ne bo na sporedu zaradi predvolilnih oddaj in praznika. V marcu se je na to napoved odzvalo 492 gledalcev in prosilo, da oddaja ostane na sporedu. Glede na njihove prošnje sem **predlagala vodstvu TV Slovenija, da poskuša ohraniti oddajo Studio City (ali vsaj nekaj oddaj) na sporedu tudi v predvolilnem času. Vodstvo je v odzivu odgovorilo, da je to neizvedljivo, ker je dolžno izvajati Programsko-produkcijski načrt za leto 2022, v katerem so tudi predvolilne oddaje, ter zaradi zasedenosti studijskih in kadrovskih kapacitet.**

Marca sem prejela tudi 43 odzivov gledalcev, ki so podprli začasni umik oddaje Studio City predvolilnim oddajam, nekateri med njimi so se zavzeli tudi za trajno ukinitve oddaje Studio City, ker da je po njihovem mnenju neobjektivna. Tem sem odgovorila z mnenjem, da »**bolj kot ukinjanje oddaj podpiram uvajanje morebitnih manjkajočih ali dopolnjujočih oddaj, saj se le tako mnenjski prostor in javna razprava, ki sta temelj demokracije, širita in ne ožita.**«

Konec aprila, ko so v javnost prišle informacije, da oddaje ne bo več vodil Marcel Štefančič, so se gledalci znova obrnili na varuhinjo. Najprej z vprašanjem, zakaj sprememba voditelja, nato pa s prošnjami in pozivi, da ostane oddaja na sporedu v istem terminu in z istim voditeljem. Do 11. maja, ko sem prejela zadnji odziv na to temo, se je s pisnim **pozivom za ohranitev oddaje in voditelja na varuhinjo obrnilo 163 gledalk in gledalcev.** Nekaj primerov iz teh odzivov:

- »Gledalci prosimo in zahtevamo, da nam vrnete, tako kot je bilo obljubljeno, najbolj gledano oddajo Studio City v obliki, kot je bila, z Marcelom Štefančičem v vlogi voditelja.« (B.Ž.)
- »Podpiram pobudo, da se na program v istem terminu, kot pred prepovedjo, vrne oddaja Studio City z voditeljem Marcelom Štefančičem.« (M. T.)
- »Vrnitev Štefančiča: Vrnitev oddaj, ki so zagotavljale renome javne televizije. Če ste varuh gledalčevih pravic, vas prosim, da nam varujete pravico, da gledamo oddaje, ki so nam všeč.« (M. P.)
- »Na vas se obračam z namenom, da vrnete Studi City z Marcelom na čelu tja, kamor sodi: na isti kanal, ob istem času, za zdravo kritičnost do vseh političnih polov!« (K.M.)

- »Spoštovani, v nemoči in z velikim nezadovoljstvom spremljam dogajanje v zvezi z oddajo Studio City. Prosim in zahtevam, da se format oddaje ohrani v celoti, vključno z izjemnim voditeljem G. Štefančičem. Zagotovo je oddaja s svojim intelektualnim nabojem in pronicljivostjo ustvarjala odprt in demokratičen prostor za misleče. » (M.Š.)
- »Marcel Štefančič, najbolj razgledan človek, kar jih poznam (upam si trditi eden najbolj razgledanih ljudi v Sloveniji), je odlično vodil oddajo Studio City, vsakega gosta je postavil pred gola - čista dejstva s svojimi neposrednimi vprašanji. Izzval je vse - vladajoče, nevladajoče, leve, desne, sredinske. Tu ni bilo razlike. In tudi v tem je bil čar oddaje - spraševal je vse politike vse vrste vprašanj in od njih zahteval konkretne odgovore, ni sprejemal dolgovezenja in izmikanja na vprašanja, ki ga politiki po navadi podajo na vprašanje novinarjev. Poleg tega je bila ena od glavnih njegovih vrlin (kot sem že v začetku omenila) - neverjetna razgledanost/izjemen spomin - vsako besedo/situacijo je znal povezati z zgodovino.« (P.M.)
- »G. Štefančič je kot pronicljiv komentator družbenega dogajanja svetla zvezda na v zadnjih letih temnem nebu slovenskega medijskega prostora in menim, da je oddaja Studio City po njegovi zaslugi (pa tudi sodelavcev v ozadju) najboljša oddaja RTV Slovenija. Oddaja ima prepoznaven koncept, je vedno aktualna, voditelj g. Štefančič pa s svojo inteligenco ter širokim znanjem in vedenjem o vsebinah, ki jih oddaja obravnava, ter s pomočjo sogovornikov zgoščeno osvetli tematike z izjemno domiselnostjo in verbalno bravuroznostjo.« (M.F.)
- »Izražam globoko razočaranje in ogorčenje zaradi ukinitve oddaje Studio City z Marcelom Štefančičem. Nekaj, kar sem res čakal ob ponedeljkih in je bilo res dobro, raznoliko, aktualno, sodobno. Poleg tega gre za uničevanje dobre blagovne znamke, kar je nesprejemljivo za vsakega dobrega gospodarja.« (M.J.)

V maju sem prejela tudi **8 odzivov gledalcev, ki so se zavzeli za ukinitve oddaje Studio City**. Povzetki treh od teh odzivov:

- »Ta oddaja je po več kot 20 letih res potrebna temeljite prenove.« (S.J.)
- »Kako je lahko voditelj, ki niti ni zaposlen na RTV in ima samo pogodbeno razmerje, poleg tega pa javno nastopa s sovražnim govorom in celo z grožnjami, sedaj tisti eden in edini, ki predstavlja vso RTV? Pri takšnem številu zaposlenih? A potem drugih sploh ne rabimo? Mislim, da bi morali tudi urednico zamenjati, če vse ostale kolege daje v nič in v nebo kuje le enega pogodbeno zaposlenega? To je lahko samo populistično, nestrpno in čisto politično forsirano. Po moje pa je veliko drugih novinarjev, ki skrbno delajo svoje delo in ki so še bolj pomembni od Štefančiča, da RTV deluje.« (M.R.)
- »Spoštovana, zanima me, ali lahko zaposleni na RTV Slovenija samodejno odločajo, kaj bodo delali, sprašujem za oddajo Studio Citi, da bodo sedaj delali na dnevno informativnem programu, ker Štefančič ni več vodja, pa pravijo, da ni demokracije, ostale voditelje, ki so drugačnega mnenja pa zmerjajo že tretjerazredne, prava sramota, včerajšnja Oddaja Studio city je bila super.« (M.S., 10.5.)

Skladno s **Pravilnikom o delovanju varuha pravic gledalcev** in poslušalcev lahko varuh obravnava samo tiste vloge, ki se nanašajo na objavljene programske vsebine in ne sme posegati v vsebine Radiotelevizije Slovenija pred njihovimi objavami. Večina vlog, povezanih z oddajo Studio City, se ne nanaša na objavljene vsebine, zato jih ne morem obravnavati s tega vidika.

Toda obenem je po pravilniku vloga varuha tudi – in predvsem – **mediatorska: naloga varuha je, da krepí dialog med uporabniki in ustvarjalci vsebin ter išče ravnovesje med pravicami uporabnikov in medijsko in avtorsko neodvisnostjo ustvarjalcev.**

Zato pošiljam odgovorni urednici informativnega programa TV Slovenija in vodstvu TV Slovenija povzetek odzivov gledalcev s prošnjo, da jih preučita, ne da bi s tem želela posegati v avtonomijo odgovorne urednice informativnega programa ter v razmejene pristojnosti uredništva, vodstva TV Slovenija, Programskega sveta in varuha.

Ljubljana, 20. 5. 2022

Marica Uršič Zupan

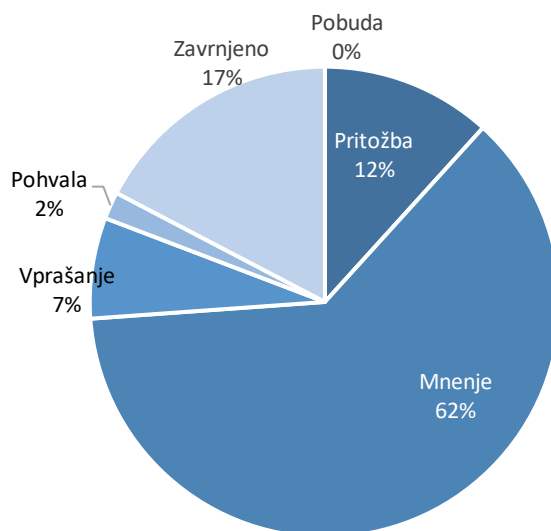
Varuhinja pravic gledalcev, poslušalcev, bralcev ter uporabnikov vsebin RTV Slovenija

STATISTIKA

	APRIL 2022	MAREC 2022	APRIL 2021
TELEVIZIJA SLOVENIJA			
SKUPAJ	226	776	77
Informativni program	200	713	42
Kulturno umetniški program	6	6	11
Razvedrilni program	5	9	5
Športni program	2	2	2
Program plus	1	3	14
Ostalo	12	43	3
RADIO SLOVENIJA			
SKUPAJ	13	30	16
Radio Prvi	7	19	8
Val 202	5	5	6
Ars	0	4	0
Ostalo	1	2	2
MMC			
SKUPAJ	28	43	14
Novinarske vsebine	3	15	7
Uporabniške vsebine	25	28	6
Storitve			1
PROGRAMI ZA NARODNOSTNI MANJŠINI			
SKUPAJ	1	4	0
MMR	1	4	0
RTV SLOVENIJA			
SKUPAJ	107	211	82
Jezikovna kultura	6	6	6
Oglaševanje	4	4	4
Dostopnost in prilagojeni programi	3	6	4
RTV prispevek	0	1	1
Tehnične zadeve	7	11	4
RTV SLO - splošno	18	51	18
Programski svet	1	3	0
Varuhinja	2	11	0
Ostalo	1	2	1
Zavrnjena obravnava	65	116	44
VSI ODZIVI	375	1064	189

Statistika po vrsti odziva

SKUPAJ	375
Pritožba	44
Mnenje	233
Vprašanje	26
Pohvala	7
Pobuda	0
Zavrjneno	65

SKUPAJ	375
Elektronska pošta	275
Spletni obrazec	54
Pismo	4
Telefon	42

